

ERŐSEBB, HATÉKONYABB SZAKSZERVEZETEKKEL!

„Az unió északi országaiban hagyományosan magas a dolgozók között a szakszervezi tagok aránya. A sort talán Dánia vezeti 88 százalékos szervezetséggel, utána Svédország következik 77, Finnország 71, majd Portugália és Németország 30 százalékos aránnyal. Még Szlovákiában is 35, Cseh- és Lengyelországban szintén 30 százalékos a szervezetség – Magyarországon mindössze 20 százalékos ez az arány. Esztendők óta zsugorodik hazánkban a szakszervezeti tagság.”

- Szakszervezeti lapok írásaiból
 - Garasos gondolatok
 - Hiányzik a szövetség

(5. oldal)

EGY HAZAI SZTRÁJK HÁTTERE

Közel száz szakszervezeti aktivista tartott demonstrációt Esztergomban a Suzuki gyár épületében és környékén. Az ott dolgozó magyar, román és szlovák munkások érdekében meghirdetett sztrájk résztvevői a rossz munkahelyi állapotok illetve a más cégeknél is gyakran előforduló hatalmi visszaélések ellen tiltakoztak. (3. oldal)

CIKKEINKBŐL

- ◆ Székesfehérvár a XXI. században
- ◆ Nem mi mondtuk...
 - Sok gyerek nem érti, amit olvas
 - A szocializmus idején jobban fejlődött Budapest
- ◆ Egy kultuszminiszter kultusza
- ◆ Több mint ötszáz idős embert látnak el

(3. oldal)

(7. oldal)

HÁZUNK TÁJÁRÓL

MIÉRT LETTEM A MUNKÁSPÁRT KÉPVISELŐJELÖLTJE?

„Nem tagadom, saját és sorstársaim hasznára szeretném megváltoztatni a mostani törvényeket: a fiataloknak könnyebb lakáshoz jutást, a minimálbér emelését, illetve a nyugdíjak havi összegének megemelését szeretném elérni.” (4. oldal)

- ◆ Megálljt a liberalizációnak a gyógyszerészetben! (3. oldal)
- ◆ Már nincsenek kétségeink... (4. oldal)
- ◆ Kommunista pártgyűlések Baranyában
- ◆ Borsod: újult erővel
- ◆ Thürmer Gyula Szíriában (8. oldal)

SAVANYÚ CSOKOLÁDÉ

Az élelmiszerárúházban elég sokan járnak ezen a délutánon. Odakinn zuhog a hó, s az emberek csuromvíz cipővel caplatnak be a lengőajtón. A pultok között fiatal lányok suhannak, kezükben motoros főkát lengetve. Hátha fel tudják itatni a követetről a mocskos hólevet. Nem sok sikerrel.

A szakállas ember először senkinek sem tűnik fel. Bár nekem valami furcsa látszik rajta. No nem az, hogy valószerűen csöves, mert abból van itt éppen elég a pályaudvar környékén. Hanem... nos igen. Ez az ember eszik.

Ott lődörög a csokoládés pultok környékén, és eszik. Elrántom róla pillantásomat, nehogy a biztonságiaknak felhívjam rá a figyelmét. Hiszen tapasztalatból is tudom: sokszor arra kell „rákattanni”, amit mások nagyon néznek.

Elzöttyöttem bevásárlókoscsimat a pultsor másik végére a lisztek, grízek közé. De emberünk sajnos nagyon feltűnően eszik, és már mások is felfigyeltek rá. Úgy tömi magába a csokikat, mintha az élete függene tőle. És lehet, hogy ez így igaz. Mert ha az ember hosszú ideig nem jut édességhez, úgy kiürülhet testéből a cukor, hogy az szinte fizikai rosszullétet okozhat. Ismerem ezt az érzést. Amikor katona voltam (a hetvenes évek végén), és gyakorlatra mentünk a nagy szovjet sztyeppékre, bizony hetekig nem láttunk csokoládét. S egyszer, mikor uzsonna gyanánt mindenki hálósájkjára kiszottak egy-egy szelet csokoládét, a katonák úgy kapkodták

föl, mintha hetek óta nem ettek volna semmit. Annyira hiányzott már nekik az édesség.

De ez az ember itt nem katona, csupán egy legyőzött áldozat. „Vesztes” – ahogy manapság mondani szokták. Én azért szurkolok, hogy sikerüljön neki büntetlenül kislisszólnia innen, gyomrában a megszerzett finomsággal.

Hát nem sikerül. Amikor beállok a pénztárhoz, valahogy ő is mögém keveredik a sorban. Kosarában mindössze két zsömi meg egy kefir ficpeg. De már megjelenik mellettünk a mogorva biztonsági is, kezében három tarka csokoládés papírral. És mikor emberünk fizet, az őr odanyújtja a pénztárosnőnek a csokis papírokat, mondván, ezeket is számolja fel.

– Különben nekünk kell kifizetni! – mondja fejszóvalva a szerencsétlen kis tolvajnak, majd így folytatja: – Az egész fizetésünk nem lenne elég, ha minden ilyen esetet elnéznék.

És még tisztességesen, emberségesen járt el a biztonsági őr, hiszen nem csinált botrányt, nem hív rendőrt. Neki csak az a célja, hogy hiánytalan legyen a leltár. Az eljárása sem durva, csupán határozott.

Működne is a dolog, mint

ahogy az esetek jó részében valószínűleg így is történik, csak hogy emberünknek nincs több pénze!

Most mi lesz? Tényleg úgy kerekedik ebből a három apró kis csokoládéből? Ezt már nem hagyom! És még vannak ketten, akik így gondolják. Sőt észreveszem, hogy a biztonsági őr is a zsebébe nyúl a pénztárcája után.

És hárman összedobjuk a pénzt. Nem mintha egyenként nem tudnánk kifizetni, de ez valahogy így jött ki. Most jobb, ha hárman is segítenek, mint egyedül, egyedül. Egy öreg mami, egy fiatal lány és én.

Kiguberáljuk zsebeinkből tehát az aprót, és intünk a biztonságinak, tegye vissza bukszáját, ő maradjon ki most ebből. Elég, ha arra a félpercre becsukja szemét, míg kifizetjük a blokkot – még a gyanú árnyéka se vetődjön rá. Meglett ember, és meglehet, neki is több gyereket kell eltartania abból a kevés pénzből, amiért itt dolgozik.

Aztán pillanatok alatt elintézzük az ügyet. A csövi kezébe nyomjuk a pénzt, és már mindnyájan sorjázunk is kifelé. Reméljük, senki nem vett észre semmit, dehát egy ilyen bevásárlóközpontban levő jókora közértben mi maradhatna titokban? Jó néhányan rosszállóan néznek ránk, mire aztán én is jobban megnézem őket. No igen. Ők a jobban öltözöttek. Vagy inkább a feltűnően jól öltözöttek. Mint például ez a nő, a tű-

hegyes cipőjével, feszes bőrnadrágjával és a farkas- (vagy inkább kutya?) bundájával, s agyonsminkelt, kiélt arcával – fintorogva kerüli ki a csövit. Látszik a szemén, legszívesebben rendőrt hívná, azzal távolíttatná el ezt az embert innen...

Vagy az a márkás öltönyös fickó, aki úgy néz mindnyájunkra, mint egy marék gilisztára. Vagy a menő joggingba bújt golyófejű, aki most durván förmed rá a totyogó kis csövesre, hogy húzzon már félre az útból...

Hát ez van. Manapság többnyire azok a gazdagok, akik eléggé gátlástalanok és hiányzik belőlük a szociális érzékenység. Szerintük az úgynevezett veszteseknek már élni sincs joguk. A legegyszerűbb, hogyha hagyják elhullani azt, aki lemaradt.

Ennek élő bizonyítéka a következő eset. Amikor a tavalyi év végén a 2004. év üzletemberét megválasztották, az a köszönőbeszédében a következő kis tanmesével indokolta sikereit: „Ha egyszer elmentek gyerekek mint turisták szafárra, sose felejtsetek: ha éjjel oroszlanok támadása várható, első teendő: lehajolni, és jól megszorítani a cipőfűzőtöket. Hogy amikor bekövetkezik a támadás, ti meneküljétek legelől...!”

Nos igen. Ezek után lehet-e csodálkozni azon, hogy a rendszerváltással beígért édes élet az eltelt tizenöt év alatt ennyire megszavanyodott?!

Fort András

ÖNÖK ÍRTÁK

- ◆ Érték és mérték
- ◆ Eltérő elvárások
- ◆ Összefogás vagy osztályharc?
- ◆ Huszonharmadik század?
- ◆ Helyzetünk kilátástalan
- ◆ Meggyőződésem

(6. oldal)

KÜLPOLITIKA

- „A 2007–2013-as időszakra vonatkozó költségvetéssel kapcsolatban palotafordalom tört ki az Európai Unióban.”
- „A szocialista rendszerek összeomlása csupán továbbfokozta a tőke térnyerését világszerte, amellyel szemben az érdekképviseleti szervek is nemzetközi összefogással iparkodnak védekezni.”

(2. oldal)

EZ TÖRTÉNT a nagyvilágban

November 30. A kiotói egyezmény teljes egészében működőképessé vált, miután az ENSZ montreáli klíma-világkonferenciáján hivatalosan is elfogadták az üvegházhatású gázok csökkentésére vonatkozó működési szabályzatot. A jegyzőkönyv mintegy negyven fejlett ipari országnak írja elő a gázkiadás csökkentését. Az USA továbbra sem akar tárgyalni erről a témáról.

December 1. Az AIDS-betegség világnapján az ENSZ bocsánatot kért, mert a vállalt hárommillió helyett csak mintegy egymillió HIV-fertőzöttnek tudtak gyógyszert juttatni. AIDS-ben a betegség 1981-es felfedezése óta 25 millióan haltak meg, jelenleg a leggyorsabban Kelet-Európában, Közép- és Kelet-Ázsiában és Fekete-Afrikában terjed. Hazánkban 1278 HIV-fertőzöttről tudnak.

December 2. Újra cián került egy romániai állami bánya üzeméből a Csiszla-patakon és a Visón át a Tiszába. A Romániában halpusztulást okozó balesetről csak napok múlva értesítették magyar partnereiket a román hatóságok. A víz hígulásának köszönhetően szerencsére Magyarországon nem következtek be környezeti károk, de a megfelelő szabályozás, a kérdést kétoldalú rendezése hosszabb távon egyre sürgetőbb.

December 3. Elsőpró győzelmet arattak a Hugo Chavez államfőt támogató pártok az ellenzék nagy része által bojkottált venezuelai parlamenti választásokon. Az elnök által irányított pártkoalíció, az MVR a voksot 89 százalékát szerezte meg. Chavez, aki jövőre harmadszor is harcba száll az államfői címért, szociális, egészségügyi és oktatási programok sorának köszönheti népszerűségét.

December 4. A moszkvai regionális parlamenti választásokon nagy arányú győzelmet aratott a Kreml-hű Egységes Oroszország nevű párt. Rajta kívül csak a kommunisták és a liberálisok kerültek be a tízmillió lakosú orosz főváros törvényhozásába, a többi párt nem érte el a tíz százalékos küszöböt. A részvételi arány 34 százalékos volt, de az érvényességhez 20 százalék is elegendő. A 35 moszkvai dumahelyből négyet kapnak a kommunisták.

December 5. Kilitani készül saját területéről az Európai Unió az általa veszélyesnek ítélt légitársaságokat. A feketelista szempontrendszerét már megállapították, és még idén jogszabályban rögzítik azokat. Nem repülhetnek majd az EU-ban például a rosszul szervizelt, illetve túlkoros vagy korszerűtlen gépeket használó cégek. A jogszabály által azt is pontosan fogják tudni az utasok ezentúl, hogy melyik társaság üzemelteti az adott repülőgépet.

December 6. Több mint öt hónap szünet után újabb több halálos áldozatot követelő öngyilkos merénylet történt Izraelben. Izrael Gázából való kivonulásakor a palesztin szervezetek tüzszünetben állapodtak meg, amelyhez a Hamasz és az Iszlám Dzsihád is csatlakozott. Az izraeli védelmi miniszter „súlyos és fájdalmas” választ helyezett kilátásba.

● A 2007–2013-as időszakra vonatkozó költségvetésével kapcsolatban palotaforradalom tört ki az Európai Unióban, amelyet Tony Blair brit miniszterelnöknek, a szervezet soros elnökének az új tagállamok felzárkózási támogatásának tízszázalékos csökkentésére vonatkozó ötlete okozott. Nagy-Britannia és négy másik ország júniusban „megfúrta” a luxemburgi elnökség kompromisszumos javaslatát, amely a bruttó nemzeti jövedelem, a GNI 1,06 százalékában rögzítette volna az egyes tagállamok befizetését a közös kasszába. A britek viszont most 1,03 százalékot javasolnak, amely a 871 milliárd eurós luxemburgi előterjesztést 25 milliárddal csökkentené. A tervezett lefaragásból 16 milliárd euró az új tagállamokat érintené, ami mintegy kétmilliárd euró (öt-százmilliárd forint) támogatás-csökkenést jelentene Magyarországnak. London egyelőre nem foglalkozott a költségvetés két „szent tehenével”, az évi mintegy 5,5 milliárd eurós, Nagy-Britanniának való költségvetési visszatérítéssel és a Chirac francia elnök által görcsösen védett, az EU-kassa felé felhasznált agrártámogatással.

Rövid tallini és budapesti látogatása során Tony Blair a balti országok illetve a viseg-

A huszonötök Európájából jelentjük

rádi négyek vezetőit igyekezett megoldozni a keserű pirula elfogadására. A költségvetés elhúzódnásával fenyegető brit miniszterelnök útja egyelőre nem hozott eredményt, de jól érzékelhető különbségek vannak az egyes országok álláspontjai között. A „tizek lázadásáról” a párizsi *Le Monde* azt írta: „nem lehet azt mondani, hogy minden országot egyformán érint, ha vékonyabb borítékot fog kapni”; „Egyesek hajlandóak lennének lemondani a pénz egy részéről, hogy a megállapodás mielőbbi létrejöttén.” EU-költségvetés híján a jövő tavaszi választásokra készülő Gyurcsány-kormány egyelőre lebegtetni a második Nemzeti Fejlesztési Tervet. Sajtóhírek szerint a felhasználási feltételek megkönnyítése esetén Budapest elfogadna egy ötszázalékos csökkentést. December 5-én London nyilvánosságra hozta tervezetét, amelyet az új tagállamok és Barroso elnök azonnal elutasítottak. A költségvetés jóváhagyásáról vagy a döntés elhalasztásáról a tagállamok vezetőinek december 15–16-ai brüsszeli csúcstalálkozója mondja ki a végső szót. A nehézkes és csak a saját érdekeire tekintő brit elnökséget január elsején Ausztria fogja váltani, ami a vitás kérdések megoldását is meggyorsíthatja.

● Egyre nagyobb a közvélemény felháborodása az európai repülőtereken landoló és „terrorista cselekmények” elkövetésével vádolt személyeket szállító CIA-járatok valamint a feltételezett kelet-

európai titkos börtönök miatt. A *Der Spiegel* német hetilap december 4-ei száma azt írta, hogy 2001. szeptember 11-ike óta 430 CIA-gép érintette a német légteret vagy szállt le az országban. A *Baloldali Párt* parlamenti csoportjának a követelésére a Szövetségi Légbiztonsági Hivatal nyilvánosságra hozta a járatok adatait. A *Der Spiegel* szerint a berlini kormány attól tart, hogy a botrány hullámai veszélyeztethetik az Irakba tartó amerikai repülőgépek tranzitját és érthetik a németországi USA-támaszpontok státusát is. A londoni *The Guardian* háromszáz európai leszállásról tett említést, amelyek közül 96 CIA-járat Németországban, 80 Nagy-Britanniában, 15 pedig Csehországban landolt. *Jack Straw* brit külügyminiszter az EU soros elnöksége és a 25 tagállam nevében magyarázatot kért amerikai kollegájától, Condoleeza Rice-től a „börtönjáratok” ügyében. Emberjogi szervezetekre hivatkozva a *Washington Post* azt írta, hogy a kubai Guantanamo mellett a CIA-nak titkos börtönei vannak Thaiföldön, Afganisztánban és több, meg nem nevezett kelet-európai országban. A New York-i székhelyű *Human Right Watch* (HRW) szerint nagy a valószínűsége annak, hogy a börtönök Romániában és Lengyelországban működtek, amit az érintett államok kormányai azonnal cáfoltak. A londoni *The Economist* szerint tizenkét nyugat- és észak-európai államban hivatalos vizsgálat indult, mivel

feltételezhető, hogy a CIA terrorizmussal vádolt személyeket rabolt el az országból. A gyanúsítottakat Egyiptomba, Jordániába vagy Száúd-Arábiába hurcolták, ahol a törvény nem korlátozza a vallási módszereket. Sajtójelentések szerint a berlini külügyminisztérium bírtokában van Kaled el-Masri libanoni származású német állampolgár vallomása, akit egy CIA-járat „kezeltek”.

A párizsi *l'Humanité* közölte az Európa Tanács igazságügyi megbízottjának, *Alvaro Gil Roblesnek* a nyilatkozatát. Robles koszovói útja során 2002-ben, a Pristina melletti NATO-táborban tett váratlan látogatásakor fabarakkokban elhelyezett 15-20 szakállas, a Guantanamo-i táborban őrzött foglyokhoz hasonló narancsszínű ruhát viselő személyt látott. Az emberi jogok súlyos megsértése miatt tiltakozó Roblessel a washingtoni igazságügyi minisztérium később azt közölte, hogy a „tábor” 2003-ban felszámolták. Robles nyilatkozata megerősíti a HRW feltételezéseit, hogy a CIA titkos börtönök üzemeltet Európában, elsősorban az új NATO-tagállamokban.

Condoleeza Rice amerikai külügyminiszter december 5-én néhány napra több európai országba látogat és felkeres nemzetközi szervezeteket is. A tárgyalások napirendjén szerepel a „fekete intézmények” ügye is. A Bush-adminisztráció „vasladyjének” meleg napjai lesznek Európában!

– Munkatársunktól

Megalakult az EU keleti határregiónak együttműködési hálózata

December 7-én megalakult az Európai Unió keleti határregiónak együttműködési hálózata (NEEBOR), amely a régiós érdekérvényesítést szolgáló, az Európai Unió keleti, szárazföldi határvidékeinek fejlődését és együttműködését elősegítő intézményhálózat.

Braun Gyula, a Magyarországi Régiók Brüsszeli Képviseletének vezetője tájékoztatása szerint tizenegy regionális képviselet, majd a továbbiakban mintegy nyolcvan régió hálózatszerű együttműködéséről van szó. A NEEBOR célja az, hogy erősítse a külső határok mentén elhelyezkedő régiók ismertségét, hozzájáruljon a gyakorlati tapasztalatok átadásához, hatékonyabb munkára ösztönözze a határ két oldalán működő szervezeteket, megkönnyítse a határregiónak, az ott települt intézmények számára a pénzügyi eszközök, támogatások megszerzését és felhasználását.

A Magyarországi Régiók Brüsszeli Képviselete koordinálja a NEEBOR hálózat megalakítását, és itt kap helyet a hálózat titkársága. Az Európai Bizottság forrásokat biztosít a hálózat működéséhez.

– Legalább nyolc magyar megye érdekelt az együttműködésben – jelentette ki a képviseletvezető s hozzátette, hogy a határ menti együttműködésben az utóbbi években csak Ausztriával 700 projekt valósul meg.

A NEEBOR rendszeresen szervez szakmai találkozókat, tematikus szemináriumokat Brüsszelben s évente egy konferenciát is tart – 2006-ban erre várhatóan Magyarországon kerül sor. Minél több közös programot akarnak elindítani, illetve minél több támogatást szerezni uniós forrásból – így összegezhető a hálózat legfőbb feladatai a jövőben.

– Tudósítónktól

Demonstrációk Európában

Ebben az esztendőben is több európai országban került sor tiltakozó akciókra, amelyek háttérben a konzervatív kormányok antiszociális lépései húzódtak meg. 2005 nyarán például 8 ezer lengyelországi bányász tüntetett a kormány tervezett lépései ellen, amelyekkel többek között a huszonöt éves munkaviszony utáni nyugdíjba vonulás lehetőségét kívánta megszüntetni a jobboldali kabinet. A Szejm elé vonuló tüntetők és a rendfenntartók között összetűzések is kirobbantak.

Októberben a belga légiforgalmi dolgozók, november folyamán pedig franciaországi szervezett munkások tartottak hasonló okokból munkabeszünetet. Náluk ez idén a szakszervezet már hatodik egész országra kiterjedő akciója volt.

Olaszországban pedig a legutóbbi napokban a három legnagyobb érdekvédelmi fórum bénította meg az országot, így tiltakozva Silvio Berlusconi takarékoskodó költségvetési politikája ellen. A demonstráció résztvevői családbarátabb és a szegénységet enyhítő szociálpolitika mellett szálltak síkra.

A tengerentúlon, az Egyesült Államokban pedig az váltott ki szakszervezeti aktivistákban felháborodást, hogy ilyen-olyan költségmegtakarítási okokra hivatkozva a General Motors júniusban 25 ezer, novemberben pedig 30 ezer dolgozó elbocsátását helyezte kilátásba.

Maga a „spóroló” állam jelszava és gyakorlati azonban korántsem új keletű dolog: például az 1981-ben Margaret Thatcher is kíméletlen megszorító lépésekkel kezdte meg hivatali idejét, amelyek során többek között veszteségesnek ítélt, ugyanakkor azonban még működőképes bányák bezárását fogantatosította: ennek jegyében került sor az 1985-ös szénbányásztrájk kíméletlen letörésére és több mint száz ezer dolgozó elbocsátására.

A szocialista rendszerek összeomlása csupán továbbfokozta a tőke térnyerését világszerte, amellyel szemben az érdekvédelmi szervezetek is nemzetközi összefogással – például 2004 decemberében a Szabad Szakszervezetek Nemzetközi Szövetsége 18. kongresszusán is – iparkodnak védekezni. Félő azonban, hogy a szakszervezetek összefogása legfeljebb hosszabb távú folyamat lehet, hiszen számos tényező, például a nemzeteken belüli ellentétek vagy az egyes országok eltérő fejlődése nehezíti, hátráltatja ezek szorosabb együttműködését, közös fellépését. Az illetékes kormányok pedig mind a szakszervezetek, mind az egyes dolgozók szintjén az oszd meg és uralkodj törvényt igyekeznek érvényre juttatni.

B. D. A.

NEM MI MONDTUK...

Sok gyerek nem érti, amit olvas

A magyar diplomások szövegértése egy szinten van a skandináv szakmunkásokéval – ez derül ki egy nemzetközi felmérésből. Szakértők szerint ezért a magyar oktatás tartalmának és módszertanának átalakítása nélkülözhetetlen. Sok gyerek nem is érti, amit olvas. Idén már új módszert tesztelnek több mint száz iskolában. Lassabban, de biztosabban, ez a lényege.

A felmérés szerint a 15 éves diákok közül már minden negyedik nem érti az elolvasott szöveget. Sokszor még a lé-

nyegyet sem tudják aláhúzni. Pedig a tanárok szerint ez lenne az érettségi és a továbbtanulás alapja is. A középiskolai tanárok szerint az általános is-

kolában szerzett lemaradást nem lehet behozni.

A Sulinova program lényege, hogy úgynevezett kompetencia alapon oktassák a gyerekeket. Azaz lassan, de biztosan. Százhusz iskola próbálja tesztelni ezeket a programokat – a következő pályázási körben közel 1500 iskola kap lehetőséget arra, hogy bevezesse a programokat. Az új program egyelőre nem lesz kötelező, de a szakértők szerint azok a gyerekek, akik ezzel a módszerrel tanulnak, nagyobb eséllyel indulnak majd a felsőoktatásban is.

Az MTV Híradó nyomán

A szocializmus idején jobban fejlődött Budapest

Vegyünk az átkosnak nevezett, sokszor nosztalgiaival kitüntetett Kádár-rendszerből tizenöt évet, 1970–1985-ig. Kicsit gondolkozzunk el, hogy mi minden épült. Megdöbbenő a lista. Én most csak elkezdem.

Először megépült a kettős metró, megépült a hármas, perze szakaszosan, az egyes milenniumi földalatti vasút meghosszabbodott, megújult és új szerelvényeket kapott. Megszé-

lesedett az Árpád híd – ami ennek a fele sem volt, tehát gyakorlatilag kaptunk egy új hidat –, megépült a sikló, a libegő, a szentendrei HÉV, az összes elővárosi gyorsvasút, azaz a HÉV pályája rekonstrukción ment keresztül, gyorsabb lett. Az összes nagy főforgalmi utunk: Üllői út, Szentendrei út, Budaörsi út, az összes külön szintű csomópont, gyalogos-aluljárók: Astoria, EMKE – nem mondom végig. A Déli pálya-

udvar felújítása, a Nyugati pályaudvar rekonstrukciója. Több-szintes csomópontok a Nyugati tértől a Hungária körút M3-as csomópontjáig ebben az időszakban épültek meg. Aztán folytassuk olyanokkal a listát, hogy például szállodaprogram. 1970-ben voltak szállodái Budapestnek, de nagyon szerények és nagyon kevés. Osztrák segítséggel, egy osztrák–magyar szállodaprogram keretében végig a Duna-parton tucatnyi új épült. Aztán a Kongresszusi Központ. Uszodák Újpesttől Dél-Budáig, a lakótelepek Káposztásmegyertől Békásmegyertől. Elképesztő mennyiségben, elképesztő sebességgel és léptékben fejlődött, épült ez a város abban a tizenöt évben! És akkor gondolkozzunk el azon, hogy 1990 és 2005 között mi épült!

A Magyar Rádió nyomán

Székesfehérvár a XXI. században

November 15-én tartották MÚOSZ-székházban a „Királyok városa bemutatkozik Budapesten” című rendezvényt, amelyet Warvasovszky Tihamér, a város polgármestere és Eötvös Pál, a MÚOSZ elnöke nyitott meg.

A sajtóbeszélgetésen a polgármester elmondta, hogy a településnek 104 000 lakosa van, az agglomerációban pedig 60 000 ember él. A városban 190 vállalat és mintegy száz közintézmény valamint hivatal működik. Székesfehérvár költségvetése 2005-ben elérte a 31 milliárd forintot, amelyből az iparüzési adó több mint húsz százalékát jelent. Különböző pályázatokkal a városvezetésnek még további 30 milliárd forintot sikerült szereznie. Tizenhét környékbeli település és Székesfehérvár részvételével kistérségi társulás alakult, ami 136 000 lakost érint. Pályázati pénzek felhasználásával hozták létre Székesfehérváron és Polgárdiban a központi orvosi ügyeletet és fejlesztették a logopédiai szakellátást. Közös belső ellenőrzési rendszert alakítottak ki, és bővítették az intézmények számítógép-ellátását.

A rendszerváltás olyan nagyvállalatok megszűnését illetve átalakítását jelentette, mint az Ikarus, a Videoton, a SZIM és mások, ezért sokan elvesztették a munkahelyüket. Az utóbbi években viszont jelentős külföldi tőke áramlott a városba, ami elsősorban az autópárt, az elektronikai alkatrészek gyártását és a számítástechni-

kát érintette. A Szabadság munkatársának a kérdésére Warvasovszky Tihamér hangsúlyozta, hogy a városnak nagy gondot jelentett az IBM 2002 őszén történt „kivonulása”, de a jelenlegi 3,9 százalékos munkanélküliség jóval az országos átlag alatt van.

A közép-dunántúli régióhoz a mintegy 1,1 millió lakosú Fejér, Komárom-Esztergom és Veszprém megyék tartoznak. A londoni Financial Times felmérése szerint az EU-hoz tavaly csatlakozott kelet-közép-európai országok legvonzóbb befektetési területe a prágai régió, de a Közép-Dunántúl az előkelő negyedik helyen van. Budapest és Győr után Székesfehérvár az ország harmadik legfejlettebb ipari városa. Jelentős a tranzitforgalom, mert fontos vasútvonalak és közutak keresztpontjának is tekinthető Székesfehérvár – Veszprémmel közösen – hazánk hét fejlesztési pólusa közé tartozik.

November 22-én avatták fel a várost elkerülő körgyűrű 16 milliárd forintba került újabb hét kilométeres szakaszát, amely az M7-es autópályát és a 8-as főutat köti össze. A 2 800 méteres kifizetőpályával épülő „Alba airport” engedé-

lyeztetési eljárása pedig várhatóan a jövő év májusában fejeződik be. A reptér első sorban a fapados járatok számára létesül, de megkönyvít az áruszállítást és az üzletemberek utazásait is.

A sajtóértekezleten szó volt a lakásépítési és a panel rehabilitációs programról is. A város 20 000 panellakásából mintegy 13 400 otthont újítottak fel mostanában. Az oktatásról szólva Warvasovszky Tihamér megjegyezte, hogy Székesfehérváron 22 középiskola illetve szakképzés foglalkozó intézmény valamint három főiskola működik. A vezetés célja, hogy egyetemi oktatás is megvalósuljon a városban.

A polgármester elmondta, hogy a napokban fejeződött be az 1874-ben felavatott Vörösmarty Színház felújítása, amelynek költségei elérték a négy milliárd forintot. A második világháború alatt súlyosan megsérült épületet 1962-ben építették újjá. A mostani megnyitóra meghívják azokat az idős embereket is, akik az újjáépítéshez kétkezi munkájukkal vagy téglajegy vásárlásával járultak hozzá. A legkorszerűbb fény- és hangtechnikával felszerelt színház nyitóelőadásaira december 17–18-án kerül sor, amelyeken az 1962-ben tartott előadáshoz hasonlóan a névadó Vörösmarty Mihály Csongor és Tünde című színművét mutatják be.

– Tudósítónktól

Egy hazai sztrájk háttere

Közel száz szakszervezeti aktivista tartott demonstrációt Esztergomban a Suzuki gyár épületében és környékén. Az ott dolgozó magyar, román és szlovák munkások érdekében meghirdetett sztrájk résztvevői a rossz munkahelyi állapotok illetve a más cégeknel is gyakran előforduló hatalmi visszaélések ellen tiltakoztak.

A Liga érdekvédői december elején léptek akcióba, miután a céggel szemben alkalmazott korábbi szankciónak nem lett foganatja: a többszöri munkaügyi bírságok ellenére sem javultak az alkalmazottak munkakörülményei. A demonstráció másik oka az volt, hogy a szóban forgó multicég vezetői – nyilván a minél nagyobb nyereség érdekében – kényük-kedvük szerint rendelkeztek a dolgozók munkaidőjével: amellett, hogy két hét szabadságot egyhuzamban kivenni nem lehet, a vállalat vezetői azt is megengedhették maguknak, hogy a heti pihenőnapokon is berendeljék beosztottjaikat. Ez azonban sajnos nem egyedi eset, hanem jóval több ennél: az egész magyar gazdasági és politikai helyzetet meghatározó súlyos probléma.

Egy másik hazai multicég például 10-12, sőt gyakran 14-15 óra hosszat is dolgoztatja naponta munkásait, emellett több ízben is előfordult, hogy szombaton és vasárnap is kötelezővé tették a munkaidőt. Ráadásul a dolgozók sokszor azt sem tudták, melyik héten kell hétvégén is túlórázniuk – minden az utolsó pillanatban derült ki. Ám a munkáltatók túlkapá-

sai nemcsak az állandó robotoltatásban merülnek ki: nem is egy ebben érintett dolgozó illetve munkaügyi elemző számolt be például arról, hogy több magyar és multinacionális vállalatvezető alapvető tisztálkodási lehetőségek biztosításának elhanyagolásával vagy a fűtéssel spórolt beosztottjain, néhány helyen pedig egy-egy dolgozó ember méltóságában aláztak meg felettesei. Ilyen és ehhez hasonló esetek a különböző ígéretek dacára a jövőben is sokszor, sok helyen fordulhatnak elő, ami nem is csoda, hiszen a multik csaknem felében, a hazai vállalatoknak pedig legnagyobb részében semmiféle érdekvédelmi fellépést nem engedélyeznek, ahol pedig létezik üzemi tanács vagy szakszervezet, ott sem lehetnek ezek a fórumok érdemi lépéseket a visszaélésekkel szemben. Ráadásul a hazai privatizáció uralkodó helyzetbe juttatta a Horn-kormány óta beszívárgó multinacionális cégeket, amelyek ma már szinte az egész hazai gazdaságot és a mindenkori kormányokat is a markukban tartják. Így mind a külföldi mamutcégek, mind az őket is túllihogó hazai helytartók a munkavállalók semmibe-

vételében érdekeltek. Az előbbieket az olcsó munkaerőt és a minél nagyobb profit kivételét, magyarországi lakóik pedig a minél nagyobb nyereségrészesedést tartják legfontosabbnak. A gondokat pedig tovább fokozza a külföldi cégektől független hazai nemzeti tőke hiánya is.

Ezzel szemben kutatók és publicisták egy csoportja a rendszerváltáson szintén átesett cseh és szlovén modell tekinteti mintáértékűnek. Csehországban például a dolgozók képviselőit továbbra is felvállaló kommunisták, akik napjainkban is komoly parlamenti tényezőnek számítanak, a változásokban csalódott közvélemény jelentős részének támogatását bírják, és sikerrel képesek fellépni a munkások érdekében még vadkapitalista viszonyok közepette is. Szlovéniában pedig számos nagyobb hazai vállalkozás működik, amely nem a multik kiszolgálását, hanem a munkahelyteremtést és a nemzeti gazdaság felvirágoztatását tartja legfontosabb feladatának. Hazánkban azonban az ilyesmi nem igazán jellemző. A Gyurcsány-kormány próbálkozik ugyan felemás eredményekkel kecsegtető szállempes és egyéb munkahelyteremtő munkaügyi intézkedésekkel, hazai pályán azonban mindezek leragadnak a látzatmegoldások szintjén.

B. Deák András

A GYÓGYSZERÉSZET JÖVŐJÉÉRT

Megálljt a liberalizációnak!

Az idén harmadik alkalommal rendezte meg a Magyar Gyógyszerész Kamara (MGYK) „Álom vagy realitás – a gyógyszerészet jövője” címmel társadalmi-közéleti vitafórumát. Mint mindig, most is a parlamenti pártok mellett a parlamenten kívüli pártokat, a gyógyszerészszakmával kapcsolatos érdekvédő szervezeteket is meghívták.

A bevezetőben Hávelné Szatmári Katalin, az MGYK elnök asszonya köszöntötte a megjelenteket, érdeklődőket és ismerette a szakma helyzetét, a gyógyszerészetben dolgozókat, a gyógyszerészek, asszisztensek előtt álló veszélyeket.

Mint az sajnos országunkban megszokott, a jelenlegi kormánykoalíció a gyógyszerészetet is liberalizálni kívánja, ami számtalan veszélyforrást rejt magában. Emiatt is a legtöbb kérdést az MSZP, de főleg az SZDSZ képviselője kapta. A jelen lévő gyógyszerészek felháborodottan utasították vissza a tervezett liberalizációt, kérték, sőt követelték, hogy védjék meg munkahelyeiket a multinacionális tőkétől.

Mit is jelentene a tervezett li-

beralizáció? Egyrészt a multinacionális vállalatok, a gyógyszer-gyárak felvásárolják a patikákat, másrészt – az SZDSZ álláspontja szerint – nem csak a gyógyszerárakban, hanem bárhol, például szupermarketekben is lehetne gyógyszerrel venni. A gyógyszerészek elmondták ennek veszélyeit. A gyógyszerellátás színvonalának megőrzésére és a költségek növekedési ütemének mérséklésére az utóbbi években dominánssá vált piacliberalizációs törekvések nem alkalmasak. Külföldi példákkal bizonyítható, hogy a liberalizált gyógyszerpiac növeli a közkiadásokat és a lakossági költségeket, veszélyezteti a gyógyszerbiztonságot, és ellátási egyenlenségeket szül.

Végezetül ismertette a Munkáspárt 2006-os választási programjának az egészségügyre, a gyógyszerellátásra vonatkozó téziseit.

– Munkatársunktól

„SORSTÁRSAIMÉRT
KÜZDÖK!”

Miért lettem a Munkáspárt képviselőjelöltje?

A nevem Dózsa Miklós, 22 éves vagyok, Debrecenben élek a párommal és két éves gyönyörű kislányunkkal együtt. Tudom, sokuk számára a korom miatt érthetetlen, miért lettem a Munkáspárt tagja, de kérem, hallgassanak végig!

Tizenhat éves korom óta dolgozom, eleinte mint diák. A hat év alatt rengeteg gyárban megfordultam, felsorolni is sok lenne, mennyiféle munkát végeztem ideig a szalgamunkáktól kezdve az újsághordáson át az ügyfelekkel való foglalkozással bezárólag.

Tizennégy évesen beteg lettem: fiatalkori reumatikus ízületi gyulladás van. Ez gyógyíthatatlan betegség a mai orvosi állás szerint (feltéve, hogy nem cseréllek ki az összes ízületet, ami ugye mint tudjuk, lehetetlen dolog). Emellett a szívemmel is baj van, bár az nem olyan nagy horderejű.

Mégis kétkezi munkásember vagyok, ugyanis a családomat el kell tartanom valamiből. Nem az az életem célom, hogy segélyekből éljek.

Gondolom Önök is tudják, milyen nehéz manapság munkát találni. Olyat meg végképp nehéz, ahol be is jelentik az embert. Ez az egyik ok, ami miatt a Munkáspártnál kötöttem ki, úgy érzem, idetartozom.

A másik: ma egy magyar átlagcsalád, illetve fiatal pár, ha arra a megállapodásra jut, hogy egymással akarják leélni az életüket, ha a szülők nem segítenek (márpedig tapasztalataim alapján nem nagyon tudnak), soha nem jutnak el odáig, hogy saját lakásuk legyen. Ha meg olyan szerencsés helyzetben vannak, hogy van bejelentett munkahelyük, hitelt is tudnak felvenni, jó esetben mire megöregednek, talán ki tudják fizetni azt, hogy egy harminc négyzetméteres lakásban éljenek. De ezt is csak akkor, ha nem esznek, nem isznak, gyerekük sincs, ugyanis jól bevált gyakorlat Magyarországon, hogy ha terhes az anyuka, azonnal el is bocsátják őket, az apukát is (!) a munkahelyéről, mondván: ne legyen semmi „nyűg” velük a baba miatt – természetesen nem ez szerepel a felmondásokban –, akkorra pedig kifutok abból az életkorból, amit az állam támogat szocpollyal és más hasonló formákkal (Fézszekek stb.).

Nem tagadom, saját és sorsársaim hasznára szeretném megváltoztatni a mostani törvényeket: a fiataloknak könnyebb lakáshoz jutást, a minimálbér emelését (számoljuk csak ki: egy család átlag 100 000 Ft-ból él havonta, ez az albrétre, számlákra, jó esetben az éhhalál elkerülésére elegendő), a lakáshitelek törlesztésére nem), a nyugdíjak havi összegének megemelését szeretném elérni (az én

édesanyám sem tud megélni a havi nyugdíjából, örül, ha a számláit ki tudja fizetni, enniválóra, gyógyszerre már nem jut neki).

Számomra az is elfogadhatatlan, hogy ma Magyarországon a kétkezi munkából, bérből és fizetésből élő emberek gyermekeinek fizetniük kell a diákigazolványért. Szeretném, ha ez megszűnne. Gondoljon bele minden kedves olvasó: a dupla családi pótlék, amit kap egy család a békisüléstől, mire elég? Jó esetben meg lehet venni belőle a fűzeteket, íróeszközöket, maximum a táskát a gyerekeknek, a tankönyvekért még mindig fizetni kell, nem is keveset. Hála a mostani rendszernek és a kedves kormányon lévő pártoknak, amelyek ugyebár megígérik nagy mellénnyel sok mindent, de az ígéretekkel keveset valósítanak meg. Kérdezem én: hogy hihetünk el nekik bármit is?

Felhozhatom példának a jogosítvány megszerzését is, azt is köszönjük szépen kedves miniszterelnök úr, még mindig fizetniük kell érte, nem is keveset. Ezt sem véletlenül hozom fel. A fiatalokat, idősebbeket, senkit nem vesznek fel jogosítvány nélkül dolgozni. Aki pedig kikerül a középiskolából, egyetemről, nem sok százalékuk tud elhelyezkedni. Azok, akik próbáltak manapság munkát kapni, meg tudják erősíteni állításomat, miszerint, ha bemegyünk állásinterjúra: első kérdések a következők: Hány diplománk van? Mióta van jogosítványunk? Milyen autónk van? Van-e mobiltelefonunk? Van-e saját lakásunk? Hol lakunk, mióta, kinek a tulajdonában van a lakás, ház stb.? Hány és milyen nyelven beszélünk, mióta vannak meg a (természetesen felsőfokú, C típusú) nyelvvizsgálataink? Ugye nincs komoly kapcsolatunk, illetve gyermekünk? (Mert akkor ugyebár, szó sem lehet róla, hogy megkapjuk a meghirdetett állást, ha valamelyikkel nem rendelkezünk.)

Van ezzel kapcsolatban még egy nagyon érdekes felvetésem. Miért van az, hogy ha rendelkeznek valaki az adott szakmában szakirányú képesítéssel, nem veszik fel, holott papírja van róla, ráadásul mint pályakezdő munkanélkülit a munkáltatónak szinte semmibe sem kerül őt foglalkoztatni, sőt még anyagi támogatást is kap.

Az is elgondolkodtató, hogy ugyanezen cégek diákokat vesznek fel bejelentett dolgozókat helyett, akiknek szakképesítésük

nincs, időnként (tapasztalatom szerint nem is olyan ritkán) jobban elvégzik a rájuk bízott feladatokat, mint a „rendes dolgozók”. Félreértés ne essék, nem akarom sem egyik, sem másik oldalt lejáratni, viszont érdekesnek találom a dolgot. Én is beleestem abba a csapdába, hogy éveken keresztül dolgoztam egy nagy multi cégnél diákmunkásként, és utólag derült ki, hogy engem három havonta ki-be jelentettek, hogy nekik (mármint a multi cégnek) ne kelljen különböző adókat és járulékokat fizetni. Sajnos, erről én nem tudtam (mint oly sokan mások sem).

Nem szeretnék olyat ígérni, amit nem tudok betartani, viszont kisebb változásokat megkövetel, hogy szabad ígérni és megvalósítani. Hosszú távú, hamis, kecskettőt jövőig jósolni, csak azért, hogy rám szavazzanak, soha nem fogok.

Bármilyen szépen hangzik a nagyfokú béremelés, túlzásokba nem szabad esni. Nem mondtam azt – ami norma az EU-s tagállamok többségében –, hogy körülbelül félmillió forintból fog megélni egy átlagcsalád, mert akkor hazudnék. Lelkiismeretes ember vagyok. Csak olyat ígérlek, amit be is tudok tartani. Amit pedig megígérek, azt véghez is viszem, legyen szó a diákok ingyen utaztatásáról vagy a bérek emeléséről, esetleg csak hétvégén haverokkal elmenni sörözni.

Párton belüli idősebb tagjaink közül többen jelezték, hogy nem bírnák, ha a fiatalság megköszönne az eddigi munkájukat, és átvennék a stafétabotot. Itt vagyunk! Várjuk a kihívásokat, a feladatokat! Bátran szembe merünk szállni a szembenálló felekkel. Tudunk küzdeni a saját igazunkért, azért, hogy együtt építsünk fel egy jobb, igazságosabb, összetartóbb, gazdaságilag stabilabb, nyugodtabb, kiszámíthatóbb társadalmi rendszerű Magyarországot!

Hálásan megköszönjük idősebb elvtársainknak, hogy eddig tartották a hátukat, mivel eddig is elég sok támadás érte a Munkáspártot, összefogták a „maroknyi sereget”, jelezték felénk, hogy igen, él még Magyarországon a munkásszellem, amit rengetegen próbáltak meg eltiporni, földbe döngölni, sóval behinteni, de ők mégis kitartottak meggyőződésük mellett. Boldogan állunk eléjük, átvesszük a stafétabotot! Ehhez kérünk mi, fiatalok segítő kezét, támogatást, hogy az Önök irányításával megmutassuk: vannak még fiatalok, olyanok, akik kétkezi munkával, nem pedig hátsó szándékoktól vezérelve szeretnének az ország lakosáinak jobb, boldogabb, emberhez méltóbb életet teremteni!

Már nincsenek kétségeink

Ha eddig bárkinek is kétsége lett volna a Vajnai–Fratano ellenzékkel kapcsolatban, annak már a legutóbbi KB-ülésen meg kellett győződnie az igazságról. De ha ez sem volt elég: a november 19-ei „pártülés”, az új párt megalakítása minden kétséget kizáróan megmutatja, hogy opportunisták, renegát formációról van szó.

Az eltelt intervallumban, míg a Munkáspárt tagjainak vallották magukat, több mint másfél évig súlyos zavart keltek a pártban, krízishelyzetbe hozták a pártmunkát.

Ők, akik valaha marxizmust tanultak, nagyon is jól tudták, hogy a kommunista típusú pártok fennmaradásának, sikeres osztályharcának alapfeltétele a párt cselekvési egységét biztosító pártfegyver.

Több mint 500 napig tudatosan rombolták ezt, időt és energiát vonva el a Munkáspárt parlamenti választásokra való felkészülésétől. Zavart keltek a párttagságban a tervezett dokumentumaikkal. Lekapcsolták négy megye pártmunkáját, elszabotálták ezeken a területeken a pártszavazást a párt névváltoztatásáról (amely nyilvánvalóvá teszi a párt kommunista jellegét). Megakadályozták illetve meghajtották végre az országgyűlési képviselőjelöltek állítását. Mindezt úgy mond: a „pártdemokrácia” érdekében, fellépve a párt „diktorikus” vezetése ellen.

Sok elvtársunkat megtevesztette, hogy Vajnai Attila néhány pártalelnöki akciójával bizonyos tekintélyt szerzett magának, s azzal mentegették magukban, hogy Vajnai Attilát csak egyéni becsvágy fűti (megunta a „második helyet” – ha csak ez lett volna a hajtóerő, tudnia kellett volna, hol a határ!).

Annál is inkább, mert ha valakinek, úgy neki elég nagy teret engedünk, hogy egészséges becsvágya is érvényesülhessen. Az elnökség, Thürmer Gyulával az élen elfoglalt volt vele szemben. Örültünk, hogy frontemberként aktív, fiatal vezető mutathattunk fel, talán éppen ezért a legtöbbször őt küldte

az elnökség külföldre, nemzetközi tanácskozásokra, módja volt a Munkáspártot képviselve a médiumokban való szereplésre is. Éppen elsősorban a vele való konfliktus miatt váltunk meg két elnökségi tagtól, akik ma is kritikussai a pártvezetésnek, de ők akkor egyetlen lépést sem tettek a párt tekintélyének rombolására, a politikai irányvonal megkérdőjelezésére.

Vajnai Attila azonban az őt támogató csoporttal egyetemben bomlasztó tevékenységbe kezdett – éppen akkor, mikor a párt választásokra való felkészülése miatt az erők koncentrációjára lett volna szükség.

Kampányt folytatott a polgári sajtóban a pártvezetés és a párt politikai irányvonal ellen. Tőkés bírósághoz fordult a kommunista párttal szemben, felhasználva a tőkés rendszernek a párt belügyeibe való beavatkozási lehetőségét.

A júniusi kommunista kongresszus idején, amely a legfőbb platformhoz, a párttagság egységéhez fordult – Vajnai Attila és társai pimasz magatartással, a szervezeti szabályzatot felrúgva, ellentámaszkodást tartottak.

Az csak „hab a tortán”, hogy itt a párt régen doyennek számító személyiségei is megjelentek. Így például Széchy András – akinek hozzászólásától Bársony Margit is elzárkózott. Ráadásul sem Széchy Andrásnak, sem Vajnai Attilának nem jutott eszébe, hogy anno a 29-es ügyében állást foglaló KB-ülésen az elnökség 9 tagja közül a pártszakadástól félve csak Szöllősiné tartózkodott a szavazástól, Vajnai Attila ellenük szavazott. Most vállalva menetel velük.

(Nekem nem jutott eszembe együtt lépni velük attól kezd-

ve, hogy Széchy András egy német lapban tette közzé a Munkáspárt és vezetése elleni kritikáját, s itthon civil fórumokon is támogatta a Munkáspártot. Ez ugyanis olyan megsértése a pártnak, amelyet kommunista nem engedhet meg magának.)

Az új párt alapítása betetőzése, de egyenes következménye a Vajnai–Fratano csoport eddigi tevékenységének, a választások előtt a 24-dik órában egy kommunista párttal szemben tevékenykedő „Munkáspárt” létrehozása!

S vajon miért nem a képzetesebb, nyelveket tudó, a felsőszintű pártvezetésben gyakorlottabb Vajnai Attila lett a párt elnöke?

Netán, hogy bizonyítsa, hogy nem „vezér” szerepre vágyott? Porhintés, elvtársaim!

A párt neve: Magyarország Munkáspárt 2006. Az évszámra figyeljünk! Nem 2005, az alapítás éve, hanem 2006 – a választások éve!

Ezért sokunkat nem lepne meg, ha az új párt az MSZP-vel paktumot kötő választási pártként funkcionálna, s az MSZP listáján befutó helyen találkoznánk Vajnai Attila nevével! – Elvégre mindennek ára van!

És hát a többiek? Balogh Jánosné, Molnár Miklós, Tajcs Ferenc? És mások? Akik régen élharcosai voltak a pártnak?!

Személyes sértettségük megfélekedtek róla (ha már az elnökkel volt bajuk!), hogy Thürmer Gyula nem egyenlő a párttal?! De a tagság túlnyomó része, a KB túlnyomó része, akik biztosították bizalmukról, egyetértésükről a pártvezetést és személy szerint Thürmer Gyulát, azonosulnak a 21. Kongresszus politikai irányvonalával, a különböző politikai pártokhoz való viszonytal – ők a párt.

A nevezettek a tagságot, a pártot tagadták meg. A mozgalom nem szokott megbocsátani a renegátoknak!

Szóllősiné Fitos Éva

Kommunista pártgyűlések Baranyában

Mohácson Zentai László alapszervezeti titkár, Pécsen dr. Kovács Gyula titkárhelyettes, Komlón pedig Rupa Istvánné titkár köszöntötte a novemberi taggyűléseken részt vevő kommunistákat.

A párt belüli helyzetről, a Központi Bizottság november 12-ei ülésén elhangzottakról, valamint a tagságra váró aktuális teendőkről mindhárom pártszervezetnél a területi és alapszervezeti tisztségviselők tájékoztatták a jelenlévőket. Jelesül Mohácson Havasi László területi elnökhelyettes, Horváth József elnök a Magyar Kommunista Munkáspárt országos elnökének a tagsághoz írt levelét ismertette.

A felszólaló Ódor György észrevételezte, hogy igen kemény időszak vár a párttagságra, ha el akarja érni a megyei és az országos lista állítását. A képviselő-jelöltégre vállalkozó elvtársaink ugyanis még csak jelölt jelöltek. Valóságos jelölteké akkor válnak majd, ha személyenként legalább 750 ajánló cédulát sikerül számukra összegyűjteni. Ebben

megfeszített munka vár minden párttagra.

Kárász István arra hívta fel a figyelmet, hogy vezetői ülésen vitassák meg ezentúl, hogy milyen témákat tárgyalnak meg a taggyűlésen.

A pécsiek taggyűlésén a jelenlévőknek Gelb Zoltán titkár adott számot az alapszervezet belső viszonyairól, a tagdíjfizetések helyzetéről, a tagság pénzügyi helyzetéről, a „téglaegyek” értékesítésének tapasztalatairól.

A selyei Földes Kálmán szerint főleges lenne azokkal tárgyalni, akik megtagadták a kommunista jelzővel kiegészített Munkáspártot. Társa, Fábos Jenő bejelentette a taggyűlésen, hogy tízezer forinttal ő is belép a párt belüli ezres klubba.

Az alapszervezet dr. Kovács Gyulát kongresszusra

delegálta. A kommunista közösség két jelentkező tagfelvételéről is döntött. Szabó Imre egykori bányász és Papp János agrármérnököt felvette a kommunista tagok sorába.

A komlói taggyűlésen Kovács József területi alelnök elmondta, hogy a párt belüli bomlasztás Baranyában az ő párttagságuk körében érezhető leginkább a hatását. A tagság tájékozottsága nem megfelelő. Sokan nem tudják, hogy melyik csoporthoz tartoznak, mások közömböseké váltak, az ilyeneket pedig nagyon nehéz érdemben megszólítani, helyes irányba orientálni. Az anyagi helyzetük is eléggé rendezetlen. Mielőbbi tisztázásra van szükség.

A taggyűlés állást foglalt, hogy a komlói kommunistákat Rupa Istvánné képviselje a decemberi pártkongresszuson.

Mindhárom alapszervezet tisztagú megyei lista állításával értett egyet.

S. B.

Erősebb, hatékonyabb szakszervezetekkel!

Nemrégiben az MTI közleményben jelentette: „Az unió északi országaiiban hagyományosan magas a dolgozók között a szakszervezi tagok aránya.” A sort talán Dánia vezeti 88 százalékos szervezettséggel, utána Svédország következik 77, Finnország 71, majd Portugália és Németország 30 százalékos aránnyal. Még Szlovákiában is 35, Cseh- és Lengyelországban szintén 30 százalékos a szervezettség – Magyarországon mindössze 20 százalékos ez az arány. S mindezt az MSZOSZ gondozásában kiadott gazdasági és szociális adattárból derül ki, adja hírül a Typographia, a Nyomdász Szakszervezet lapja.

Még kísért a múlt

Esztendőök óta zsugorodik hazánkban a szakszervezeti tagság. Valamikor Szőke László, a vasasszakszervezet elnöke mondta: „Nem tudja a mozgalom a rendszerváltás okozta sokkot kiheverni, de leginkább azt, hogy tudatosan szétverték a munkásosztály szervezeteit.” S itt elegendő a másfél milliós munkanélküli utalni, bár ez a szám igen gyorsan alakult ki, szinte az által, hogy a szocialista üzemeket magánkézbe adták.

Megjelentek a külföldi vásárlók (sokszor kalandorok, pénz nélkül), „befektetők”,

akik nem gyárat, üzemet, vállalatot vásároltak, hanem piacot. Leállították a termelést, és saját termékkel látták el a vevőiket, az üzletláncokat. Ide exportálták a munkanélküliséget...

– És a szakszervezetek, amelyek akkor még tőkével, pénzzel, anyagi lehetőségekkel rendelkeztek, nem a hatékonyabb harcra, a mozgósításra, szervezésre fordították erejüket – mondta az egyik érdekvédelmi vezető –, hanem lassan, fokozatosan felélték vagyonukat vagy kockázatos üzletbe fektették. Segített ebben az „atomizálás”, a sokféle érdekszövetség létrejötte, vagyoni követelése, megosztási trükkje. A koráb-

ban befizetett tagdíj jogával!

Igy épült szálloda és üzlet-ház a Dózsa György úton az eladott SZOT-székház helyén, így került a meggyilkolt Fenyő János (VICO-cégszociális) sajtótéczer kezébe a Népszava, a szervezett munkásság lapja, aztán se szeri, se száma az elkótyavetyélt üdülőknél, iskoláknál, ingatlanoknál.

– A munkásság itt maradt védtelen és „meztelen” – állítja Hubácsék Sándor nyugdíjas igazgató Dorogon. – Csak kevés olyan hagyományos szakszervezet maradt állva, mint a vasas, a nyomdászoké, a pedagógusoké vagy éppen a vasutasoké. De valamennyi létszámában, erejében megfogyatkozva, és mitagadás, néha a korrupciótól is megrendülten.

Ez utóbbiról ez alkalommal ne szóljunk, megteszi helyettünk más. Elég szégyen és baj, ha valamely munkásvezető megtevédt, engedett az anyagi csábításnak, és azt az osztálylenség kárörvendővé használta ki. Igazolando a múlt megtagadása és jelen „csínytevésünk” legalizálása! Napjainkban e jelenség már ritkábban fordul elő, már csak azért is, mert a mozgalmakban erősödőben van a nyíltság, a demokrácia és a pénzügyi fejelem. Töprengésüket, eszmecserejüket szerencsére más, fontosabb cél uralja.

A minap Szabó Endre, a SZEF elnöke (vagy harminc tagszervezetet tömörít a fórum)

úgy nyilatkozott: „A szakszervezetek keresik a helyüket, a világ hihetetlenül nagy változásaiban, a jobb módszerekkel, amelyekkel az emberek megközelíthetők, elérhetők, s főleg, meggyőzhetőek, hogy sorainkban a helyük.” Az útkeresés igen meghatározza valamennyi érdekvédelmi szervezetet, igyekszik javítani a munkáján.

A fiatalokra számítanak

A szakszervezeti szövetségnek, az MSZOSZ-nek van egy INFÓ című lapja. Ez arról ír, hogy a Kereskedelmi Alkalmazott Szakszervezetében a leginkább érintettek kérdezték, a 17–25 évesek véleményét tudakolták kérdőíven. A 6-700 darabra számított válasz több mint kétezerre sikeredett. S olvasva a válaszokat, kiderült, hogy a könnyedebb eseményeknek, a centenárium ünnepeknél a kapcsolatokra nem volt különösebb hatása. Magyarán, nem növekedett, gyarapodott a tagság.

Most viszont lényegbevágó válaszok születtek!

Például a saját házuk tájáról: „még aki nem is tag, hogyan lehetséges, hogy semmit sem tud, nem lát, nem érzel a helyi szakszervezet működéséből?” – írta a cikk, tolmácsolva a fiatalok méltatlankodását. „Tanulságos végigbongészni a teljes listát – jelesül –, sokkalta erőteljesebb, hatékonyabb, sőt, „agresszívabb”

fellépést az érdekvédelemben” – írják a válaszadók. „Legyen látható a szakszervezeti munka” – s gondolják ezt a vasárnapi pihenőnapról, az „ingyenes” túlmunkákról, (csak a decemberi első vasárnap 800 milliónyi értékben került ki áru a kereskedelmi dolgozók keze alól). S hol marad a munkabiztonság, a védőruha és egyéb szükséges kellék a tennivalókhoz...

Ki álljon ki érdekükben, ha nem a szakszervezet?

Nem is olyan régen Horváth László, a szakszervezeti szerkesztők MÚOSZ-beli szakosztályának vezetője arról szöveg, hogy a monetáris politika révén az országban a multik túlságosan nagy hatalomra tettek szert – az állam szeme hunyásával – és a dolgozó tömegek teljességével kiszolgáltatottak nekik. Ezért tehetik meg, hogy védett szakszervezeti tisztségviselőket bocsátanak el (következmény nélkül), ezért a bérekkel tetszés szerint manipulálnak, és legfeljebb „megtűrik” a szakszervezetek működését.

– Tehetik, mert sokszor a kormányok mutatnak példát nekik – ez Szathmári Gábornak, a SZEF sajtómenedzserének véleménye. – Az Orbán-kabinet szétzavarta az érdekegyeztető bizottságokat, megszüntette a társadalombiztosítás önkormányzatait, országos szakszervezeti testületek, vezetőik észrevételeit, leveleit válasz nélkül hagyta...

Az esztergomi tanulság

Remek autómárkát jelöl hazánkban a Suzuki, felváltotta a Trabantot oly módon, hogy a kisemberek kocsija lett. Epp ezért (is) hatott megdöbbentően a december elsejei demonstráció a gyár előtt. A Liga szakszervezeti szövetség szervezett oda demonstrációt, mert túrheteren állapotokról érkezett hír a gyárból. A túlmunka elviselhetetlen, a munkaintenzitás kibírhatatlan, a szakszervezetet tiltják az üzemből (kivel kötik meg akkor a kollektív szerződést, milyen a béralku?), sokszor az illemhelyre sem engedik ki a dolgozókat...

S ehhez hasonló körülmények készítették a szervezőket a demonstrációra, amelyre autóbusszokkal vitték a külső embereket. Még a szomszédos Szlovákiából is képviseltették magukat az érdekvédelmi szervezetek. Csak éppen a Suzuki dolgozói nem csatlakoztak a megmozduláshoz. Nagyobb volt nekik a kenyér féltése!

Tanulságként: sokáig nem megy, hogy mások álljanak ki az érdekeltekért! Mondjuk, a szolidaritás másra kötelez. Az viszont a Suzuki vezetését minősíti, ha a viszonyok efféle megoldásokat kényszerítenek ki. Esetleg az is megtörténhet, hogy csökken az érdeklődés a termék iránt... Hová lesz akkor a profit?

Mártonfy Mihály

SAKSZERVEZETI LAPOK ÍRÁSAIBÓL

TYPOGRAPHIA

Garasos gondolatok

Megint bezártak egy nyomdát és szélnek eresztettek sok nyomdást. Ez még nem is volna újdonság, mert sok-sok nyomdát és nyomdász hiába keresünk a munka frontján. Csak azoknak a kollégáknak szörnyű, akik az utcára kerültek, nincs megélhetés, csupán a munkanélküliség keserű kenyere és a bizonytalan jövő. Azt mondtam, hogy az nem hír, hogy ez vagy az a nyomda nincs már. Talán természetes dolog az is, hogy ipari üzemek el-tűntek a belvárosból, nincs éjjel-nappal zakatolás, dübörgés, amit a gépek csaptak. Sok nyomda helyén új épület áll vagy éppen most ássák a sírját, sok nyomda helyén megújulva, új funkcióval még áll a régi épület.

A Franklin Nyomda eltűnt, visszaköltözött a hajdani iskola. A Szentkirályi utca végében, a hajdani Pátria Nyomda „műemlék jellegű” épületét lebontották. Nem találjuk a Fővárosi Nyomdaipari Vállalat számos telephelyét. A Globus Nyomdából csak a homlokzat és a „vakkapu” maradt, az Aradi 14. hasonló sorsra jutott: lebontották és lakóház épül. A Globus helyén felhúzott irodák között azt mondták, hogy lesz egy emlékszóba. Kíváncsi lennék rá! Az Akadémiai Nyomda gépei sem kaptak a Gerlőczy utcában. A Kossuth Nyomda egykori belvárosi épületében egy bank tevékenykedik, a nyomda kiköltözött a Jászberényi útra. Mellette az Athenaeum és a Szikra Lapnyomda most már közös területen a hajdani nyomdászok töredéke dolgozik. Az Osvát utcában gödör van, hogy mit építenek, meg nem tudom. A Somogyi Béla utca elején és a „Sajtóház” helyén újabb gödör,

ahogy hallani, itt szálloda lesz. Az Egyetemi Nyomda kicsinosított Dohány utcai háza irodákat kínál, az Első Magyar Királyinak maradványa valahol Káposztásmegyeren kereshető. A Zrínyi Nyomda egykori belvárosi épülete ma üresen tátong. És még sorolhatnám.

A rendszerváltást követően a privatizáció mellett a technológiaváltás is tönkretette a magyar nagy nyomdákat. Hol vannak az 500–1000 fős cégek? Hol vannak a száz fős szedőtermek, gépteremek, kötészettek? Ma már néhány ember hozza össze azt a nyomóformát, amelyet több tíz szedő kolléga nagy gondnal, alapos hozzáértéssel, évszázados tapasztalattal szerkesztett meg nem olyan régen. Sok helyen ma egy szövegszerkesztő elpityegtet és kész a „mű”. Nem baj, ha nem sejtji, mit csinál – a papír türelmes, elviseli. De hol marad a szépíró tipográfia ízlést formáló feladata, műveltségalkotó szerepe!?

Sokan hangoztatják: ilyen kis országának nem kell ilyen hatalmas nyomdai kapacitás. Nincs fi-lakóház épül. A Globus helyén felhúzott irodák között azt mondták, hogy lesz egy emlékszóba. Kíváncsi lennék rá! Az Akadémiai Nyomda gépei sem kaptak a Gerlőczy utcában. A Kossuth Nyomda egykori belvárosi épületében egy bank tevékenykedik, a nyomda kiköltözött a Jászberényi útra. Mellette az Athenaeum és a Szikra Lapnyomda most már közös területen a hajdani nyomdászok töredéke dolgozik. Az Osvát utcában gödör van, hogy mit építenek, meg nem tudom. A Somogyi Béla utca elején és a „Sajtóház” helyén újabb gödör,

Hol vannak már a régi, több tízezer és százezer példányszámú megrendelések. Örülünk, ha már néhány ezret lehet nyomtatni!

Rohamosan fogy a nyomdaiparban dolgozók létszáma, folyamatosan csökken a nyomdászok, ezzel együtt a szakszervezeti tagság is apad. De ha igaz az, hogy ilyen hatalmas nyomdaipar – ami volt – nem tud leköt-

ni a belföldi igény, akkor miért van az, hogy rengeteg terméket külföldön gyártanak!? Magyar nyelvű munkák készültek Szlovéniában, Szlovákiában, Ausztriában, Németországban, Belgiumban, Olaszországban és ki tudja még hol!?

Talán a legelkeserítőbb példa, hogy a Krónika sorozatban, amelyet a Kossuth Nyomda kezdett gyártani szép, guszutos kivitelben, a Magyarok Krónikáját Németországban nyomták! A Kossuth 3-4 kötet után hoppon maradt, mert külföldön jóval olcsóbban megrendelhetők a kiadók. Sok szép csodás kiállítású album, ismeretterjesztő könyv, gyönyörű regény nem a magyar nyomdászok keze munkáját dicséri manapság.

Valamikor az osztrák kollégák nem vállalták magyar újság nyomását – szolidaritásból, becsületből. Hova lett a nyomdász becsület, nyomdász összefogás, összetartozás határon túl, illetve határon belül? Egymást gyilkolják a cégek, egymást fojtogatják, egymástól lopják el a munkát. Öröm, ha a másik tönkremegy! Kevesebb a konkurencia. Ahogy Madách mondja: „Sok az eszkimó és kevés a foka.”

Az Európai Unióval még nagyobb lett a tülekedés a maradék koncert, még többen tartják a markukat az „alamizna munkákért” vagy éppen a „zsíros falatokat”. Tompa Mihállyal fejezem be ezen gondolataimat: „Pusztulunk, veszünk (Mint oldott kéve) Széthull nemzetünk.” Értsd a nyomdászatra és a szakszervezetekre. Lehet velem vitatkozni, lehet más véleményt mondani!

Garas

Hiányzik a szövetség

szakszervezeti vezetők – vélhetően inkább egyéni ambíciótól és nem szakszervezeti érdekektől vezérelve pártlistán jutottak a parlamentbe. Történelmi párhuzam: a rendszerváltás hajnalán Nagy Sándor szakszervezeti vezető azzal az indokkal mondott le az állampárt központi bizottsági tagságáról, hogy meg kívánja őrizni a függetlenségét, mert a szakszervezetek érdekei ezt kívánják.)

A szövetségese a civil szférában keresendők. A rendszerváltás utáni évek jellemzője, hogy megindult az addig elfojtott önszerveződés, rendkívül sok állampolgári érdekeltség alakult. Igaz, hogy jelentős részüket azonban mára sem tudott megerősödni. (Ezen kíván pénzügyi támogatással segíteni a Civil Alapprogram.)

A szakszervezetek azonban mintha „elefántcsonttoronyba” zárkóznának akkor, amikor nyitni kellene a civil szféra felé. A hivatkozásuk rendszerint az, hogy a munkavállalói érdekek védelmére és képviselésére jöttek létre, kompetenciájuk ezen nem terjed(het) túl. Ma már azonban ez a bezárkózás indokolatlan, sőt, anakronizmus. Olyan nyitott társadalomban élünk, ahol nincsenek merev határok az érdekek között. Gondoljunk arra, hogy a szakszervezeti tag adózik, így nem közömbös számára az adórendszer alakulása. Fogyasztó, fizetőből vásárol, így nemcsak a bére mértéke, hanem az árak, az áru minősége is fontos a számára. Gépkocsit vezet, így nem mindegy neki, hogy mennyi a benzin, milyen az utak minősége.

Ha azonban csak az említetektől indulunk ki, létezik például a Magyar Adófizetők Szövetsége, a Fogyasztóvédelmi Egyesületek Országos Szövetsége, a Magyar Autóklub. Vajon hány szakszervezetnek van ezekkel

kapcsolata és még inkább együttműködése?

Jó néhány olyan civil szervezet is létezik, amely kevésbé ismert, az állampolgárok – a munkavállalók – érdeke azonban, hogy megerősödjenek. Esetükben nemcsak az anyagi hiányoznak, hanem a hagyomány, a tapasztalat is. Ez az, amellyel a szakszervezetek viszont rendelkeznek. Ez a segítség még csak pénzbe sem kerülne.

A szövetséges kapcsolatok hiányának sok oka lehet. Egyet még érdemes megemlíteni közülük. Ez az – első pillanatban talán ellentmondásosnak tűnő – arisztokratizmus, a néha szinte látványosan tűnő elkülönülés. (Egyszer tanúja voltam az arról szóló vitának, hogy a szakszervezetek vajon a civil szervezetek közé tartoznak-e, tekinthetők-e azoknak. A részt vevő szakszervezeti képviselők szerint nem. Az indoklás lakonikus volt: „a szakszervezet más”.)

Meddig indokolt ez az elkülönülés? Vajon megengedhető-e, hogy az egyén reggel nyolctól délután négy óráig kizárólag munkavállalónak tekintendő, ezt követően reggelig ugyanígy kizárólag állampolgár? Hogy a kórházban csak beteg, az utakon mindössze autóvezető?

Vagy végre komplexebben értelmezzük az egyén érdekeinek védelmét, amelyben fontos, megkockáztatom, meghatározó, de nem kizárólagos szerep jut a szakszervezeteknek.

Csak a civil szféra szövetsége erősítheti munkavállalóként is az állampolgár pozícióját, csökkentheti a kiszolgáltatottságát a hatalmat megjelenítő munkáltatóval vagy éppen az állammal szemben.

Sz. Várnai Ferenc
újságíró, a Községi Szakszervezetek Szövetségének nyugalmazott főtitkára

Helyzetünk kilátástalan

Szomorú dolog, amikor az idős ember azt mondja: nem szeretnék fiatal lenni – ahogy azt Südi Bertalan teszi az egyik előző lapszámban. A fiatal pedig azt mondja: rossz most fiatalnak lenni – ez is igaz. Szerintem most a munkások-idősek „holokausztja” zajlik. De mi lesz az unokáinkkal?

Igaz van a Fidesznek és az MSZP-nek: a rendszerváltás után több „eredmény” értek el, mint a Kádár-rendszer: ennyi kilátástalan, szerencsétlen ember a Szálasi-korszakban volt utóljára!

Ezer sebből vérzik az ország! Az idős embereket tehernek tartják. Igen, panelprolik vagyunk, de kérdem én: a multik miből lettek gazdagok? Amíg ők tanultak, mi föld alatti bányákban, mezőgazdaságban, iparban dolgoztunk.

Borzasztó nehéz kisnyugdíjasként élni! Még meghalni sem szabad, mert a temetés olyan adósságot hagy az utódokra, hogy egy életen át fizethetik.

Pálkás Mihály
Gyöngyös

Minimálbér: pozitív kilátások?

Megállapodás született az Érdekegyeztető Tanács legutóbbi ülésén: eszerint jövőre 5500 forinttal 62 500-ra emelkedik a minimálbér. Arról is döntöttek, hogy az elkövetkező három évben milyen mértékben növekedjen a dolgozóknak juttatandó legkisebb kereset: ennek értelmében 2008-ig 69 ezres nagyságrendig kell emelkednie a minimálbéreknek.

Maga az elképzelés nem rossz, az már azonban más kérdés, mennyire realizálható ez a terv a gyakorlatban. A munkaadók képviselői máris attól tartanak, hogy a szerintük túl nagy béremelkedés sok vállalatot csődbe visz, miután nehezen tudják az ezzel járó többletkiadásokat kigazdálkodni. Emellett a jövő évi választások is befolyásolhatják a szóban forgó háromoldalú megállapo-

dást: féltő, hogy egy esetleges kormányváltás nemcsak a sóvány béralkut, hanem magát az érdekvédelem intézményét is kedvezőtlenül érintené. A markánsan jobboldali Orbán-kormány például munkavállaló-ellenes retorikájával, illetve a dolgozókat megosztó bérpolitikájával vált hírhedtté. Ráadásul Magyarországon az érdekképviseleti szerek túl gyengék ahhoz, hogy a nyugati testvérszervezetekhez hasonlóan, az egész országot megmozgató demonstrációkat tartsanak: bármilyen hosszabb távú kormányoktól független béralku vagy egyéb megállapodás csupán sok esztendő érdekegyeztetési tapasztalat és erős szakszervezeti háttér mellett válhat realizálhatóvá.

D. A.
Budapest

Marxista elhivatottsággal

Mintegy tíz évvel ezelőtt egy józan ítélőképességű dolgozó nő azzal az indoklással kérte felvételét az alapszervezetünkbe, idézem: „Meggyőződésem, hogy aki kommunista volt, az az is maradt. Ezt bizonyítják a helyi szervezet tagjai és a felsőbb pártszervek választott tisztségviselői is. Ha felvesszük párttagnak, velünk együtt kíván küzdeni az igazságtalanság és az embertelenség ellen. Felvettünk s velünk együtt küzd, pedig azelőtt sosem volt párttag. Az utóbbi években pedig egy olyan, ma is dolgozó férfi kérte a felvételét, aki azelőtt szintén párttag volt, aki indoklása szerint „szeretne képességei szerint küzdeni a munkásosztály árulói és az ország kifosztói ellen! Úgy, ahogy azt mi tesszük, a Munkáspárt tagjai”. Őt is felvettük.

Küzdelmünk, harcunk a marxista elhivatottságunkból táplálkozik, ez ad erőt küzdelmünkhez. Meggyőződésünk,

hogy nem a marxizmus filozófiája bukott meg, hanem az osztályárulóké. Azoké, akik azt a társadalmi rendszert hozták vissza, amely már régen megérett arra, hogy a történelem szemétdombjára dobják, osztályáruló vezéreivel együtt. Az utókor egyszerűen nem fogja megérteni, hogy milyen emberek voltak azok, akik annak ellenére, hogy a kizsákmányoltakhoz tartoztak – mégis a milliárdos vagyont összeharcsoló pártvezérekre, kizsákmányolókra bízták a jövőjüket, a sorsukat. Ezt már ma is nehéz megérteni. Valószínűleg egyet kell érteni egy volt nyugdíjas kerepesi párttag azon megállapításával, amit a rendszerváltás első választása után mondott, idézem: „Az emberek túlnyomó többsége mintha süket és vak lenne, hiába mondjuk, hogy befellegzett, nem értik azok azt meg!”, s nem értik mind a mai napig.

Cs. N. L.
Kerepes

Eltérő elvárások

A legutóbbi napokban készült egy televíziós riport, amely a multicégek vezetői és dolgozói közötti viszonylatokat, illetve általában a nagyvállalatokkal szemben támasztott munkáltatói és alkalmazotti elvárásokat vizsgálta. Mint kiderült, a legtöbb óriáscégnél fényévnnyi távolság feszül dolgozók és vezetők között: míg az előbbieknél a tisztességes, méltó bérezést tartják legfontosabbnak, addig az „öltönyös-nyakendős urak” mindenkitől azt követelik meg, hogy akár a magánéletüket is áldozzák fel a mindenható cég oltárán. Csak kevés olyan vállalat üzemel, ahol összhangban áll az irányí-

tók és beosztottak érdeke, és ahol a munkások valóban megvalósíthatják önmagukat. A szóban forgó műsor mindenestre híven tükrözi a siralmas magyarországi valóságot: lerántja a leplet a multik és hazai kiszolgálók mohóságáról, profitehes maximalista szemléletéről. Jó lenne, ha az ilyen és ehhez hasonló tudósítások gyakran napvilágot látnának, anélkül persze, hogy szenzációnak állítanák be, hiszen különösen napjainkban a médiának szinte döntő szerepe van emberek millióinak befolyásolásában, szokásaik, mentalitásuk kialakításában, öntudatra ébresztésében.

B. D. A.

Huszonhátadik század?

Nem őszinte az az ember, aki az 1945–1989 közötti éveket úgy ábrázolja, mintha e csonka fél évszázadban csupa és csak is jó dolog történt volna. De ugyancsak túlzásba esik mindenki más, aki magának az ördögnek a képét hívja elő a korszak fotólaboratóriumában. Az utóbbira jó vevő némelyik tévécsatorna, jelen esetben az RTL Klub, mely az egyik heti műsorában (XXI. század) következetesen az olyan, valamikor exponált s máig élő személyeket helyezi fókuszba, akik a közelmúltból valami érdekes emléket öröznek, netán a családottak csapatát gyarapítják s ennél fogva egyfajta „ellenálló” pózban tetszelegnek. E vélemltet tűnik erősíteni a szóban forgó műsor november 23-ai epizódja, melyben D. Kardos Éva vallott az előző korszakbeli érzelmeiről. Aki nem nézte volna az adást, (mindig kései órán közvetítik) annak, illetve azoknak leírom, hogy az alany Rákosi Mátyás édestestvérenek a leánya, aki árvaságra jutván a Szovjetunióba került, s a fivérek egyengették útját, adták családról családra. Kálváriája a Szovjetunió fasiszta német hátbatámadásakor kezdődött. Erre a hatásra frontszolgálatra jelentkezett, partizániskolába járt, ahol rádiós kiképzést kapott. (Egyik könyve tanúsága szerint Zója Kozmogyemcskaja, aki azután mártírhalált halt, „évfolyamtársa” volt.) 1944 őszén, kemény hányattatások után Szlovákia térségében dobták le az ellenség hátába, majd az október már a felszabadult Debrecenben érte. Később Budapesten korábbi partizántársával, a majdani átvész vezetőmaga Dékán Istvánnal anyakönyvileg is összekapcsolták az életüket.

Pless Zsuzsa

Érték és mérték

Elgondolkodtam Nemes József Baloldaliság Gyurcsány és Hiller módra című levelén, amely a lap november 25-ei számában jelent meg.

Felmerült bennem a kérdés: elvárható-e Gyurcsány Ferentől (és elvárhatóitól), hogy kedveljék a Kádár-rendszert? Egy milliárdostól, aki jól tudja (és ennek megfelelően titkolja), hogy miként lett azzá? Nem várható-e! Viselkedése a maga módján természetes. Ez a mai csúcslát minden tagjára vonatkozik, jobb- és „baloldalon” egyaránt.

Azt már inkább elvárnám az ember, hogy a választók ne hallják tömegesen igaznak a múltrol hirdetett „természetes hazugságokat”. Még inkább vonatkozik ez a mai választási rendszer legnagyobb „pártjára” (ez bizony a demokrácia nagy szégyene!), az otthon maradókra. Ők sértettség, politikai iszony vagy szűklátókörűség miatt nem szánnak négy évenként egy-két órát arra, hogy ellenszavatukkal tanításuk móresre a jobb- és „baloldali” elitet. Távmaradássaluk senkin nem állnak bosszút, a kétpártrendszer így a lakosság húsz százalékának támogatásával is vidáman működik, ennyi is elég az egyik párt hatalomra jutásához.

Különbén Gyurcsány útját a múlt rendszer hívétől a mai egyvelegpolitikusig pontosan követni lehetne. Félelmetesen egybevágott nagy felismerése kapitalistává válása menetével.

A rendszerváltást megelőzően egy nagyszerű kiállítású hős asszony alakját lehetett volna megrajzolni. Am az élet bonyolult, s D. K. É. jelenleg már a polgári sajtó szenzációdús készletét gyarapítja. Valóban, rendkívüli, amit leír vagy elmond magáról, még inkább, amit elhallgat. Imáron nem tetszik túllontul nagy tettetnek, amit a műsorban D. K. É. előadott, hogy uram bocsá, az egyik politikai per kapcsán hozzávágta nagybátyjához a hokedlit. Vagy igaz, vagy nem, s ha igaz is, mennyit használt vele? Aztán az sem szolgál az újdonság erejével, hogy láthattuk az egykori Lóránt utcai Rákosi-villát, kerítésen kívülről persze, hiszen a történelem folyamán sokszorosan gazdát váltott. Ismét az érdekelt volna, amit „kittakartak” a múltból. Lehetne folytatni a sort a hiánylista alapján, de ugyan minek? Egyre több memoár születik az irodalomban és a tévében egyaránt. Mind több a hős, úgy az egyik, mint a másik oldalon. Csak a „szennyest” kitergetéséről óvakodnának már azok, akiket illet, mert arra senki nem kapott felhatalmazást az övéitől! Hisz nem kevesen kimondottan arra játszanak, hogy egy bizonyos heroikus időszakról negatív lenyomatot rögzítsenek, tévútra víve ezáltal is a közvéleményt. És a televíziósok mesterien élnek is a tálcán kapott lehetőséggel, megtanulták az egyest az általánossal összemenni. S ha mindez még növeli is a csatorna nézettségét, akkor nyilván „bejött a téma”, hajrá, keresni kell hasonlóan újabbakat. Szép álmokat a kedves nézőnek, ringatózson csak ama békés tudatban, hogy a rossznál csak jobb jöhet. Lehetőleg horkolja túl a témát.

Pless Zsuzsa

Meggyőződés

November 12-én sem szellemileg, sem fizikailag nem voltam túlterhelve, hacsak a 220 kilométerre való utazást nem tekintem annak. A KB ülésre kaptam meghívást mint országgyűlési képviselőjelölt. Második alkalommal vagyok jelölt és veszek részt munkáspárti tanácskozáson ebben a minőségemben. Párttagként is nagy megnyugvással utaztam haza, miután végignéztam és hallgattam a tanácskozást.

Azt szokták mondani, hogy már látszik az alagút vége, amiben 500 napja haladunk. Ennek ellenére régi bicskás nyelven szólva még időnként meg kell gondolni, hogy kinek fordítunk hátat, mert megbökhethetnek. Ezt azért jegyeztem meg, mert éppen a tanácskozás szünetében hallottam egy olyan párttagunkról, aki még egyszer sem szavazott a Munkáspártra. Ezt állítólag ő maga nyilatkozta. Csak azt nem értem, hogy az ilyen ember mit keres és mit akar közzé tenni. Vannak emberek, akiknek megártott a demokrácia vagy rosszul értelmezik. Ide sorolnám azokat, akik nyíltan vagy alattomban az ellenzék közé tartoznak.

Bízom benne, hogy a decemberi kongresszusunk – a KB-üléshez hasonlóan – kellő tárgyalással helyére teszi a láncszemeket.

Nem tudom, hogy hány képviselőjelöltünknek jár a párt lapja, de ezúton is szeretném biztatni őket, hogy ne legyenek tétlenek és ne várjanak sok segítséget. A még fellelhető bizonytalankodóktól nem várhatunk sokat, és egyébként sem vagyunk sokan. Induljon be min-

denki a saját területén és tegye meg a tőle telhető.

En régi mozi reklámfotók hátuljára számítógépi segítség névjegyeket nyomtatok. Így fillérekre kerül egy lapocskák, amelyből már több ezret készíttettem és terjeszttem. Ebben segítenek a párttagokon kívül aktivisták, ismerősök is. Mozogni kell az emberek között, kiállni elveink mellett és nem kell szégyellni.

A közelmúltban egy szövetkezeti tanácskozás végén osztogattam az említett névjegyekből. Az egyik ember elem állt és így szólt: „Gyula bácsi, már meg ne haragudj, én egy normális, tárgyilagosan gondolkodó embernek tartalak, miért éppen a Munkáspárt?” Válaszomban elmondtam, hogy biztosan körberöghögnének, ha elvadult kampányolás közben azt kezdeném bizonygatni, hogy kormányra fogunk kerülni. En az úgynevezett Kádár-korszakban – 1960-ban – lettem felnőt és munkavállaló. Ebben a korszakban szereztem két diplomát és még néhány szakmát. A 43 éves munkaviszonyomnak kétharmadát ebben az időszakban dolgoztam le. Hálátlan csavargónak tartanám magam, ha ezt elfelejtetem és nem támogatnám a rendszer utódpartját. A képviselőjelöltség vállalása a legkevesebb, amivel segíthetem a pártot. Még egyéb néhány személyes indok után megkérdeztem: igazságos dolognak tartod, hogy a világ vagyonának a fele száz ember kezében van és sok millió ember meg nyomorban él? „Megértelek” – mondta végül az érdeklődő.

Szadvány Gyula, Baktakék

Összefogás vagy osztályharc?

Az osztályharc és nemzeti összefogás problematikája csaknem minden politikai-ideológiai kérdéssel foglalkozó szakember fontos témája. Egyeseknek azért, hogy felfedjék, másoknak, hogy leplezzék a két jelenség közötti kapcsolatokat. Sokan sarkosan fogalmaznak: vagy nemzeti együttérzés, vagy osztályharc! Ez utóbbiak küldetése biztosítani a tőkés rendszer működésének zavartalanságát, pontosabban: homályban tartani a „munkaadó” és a „munkavállaló” közötti osztályharc viszonylatokat. Minél drasztikusabb a kapitalizmus két alapvető osztályának szembenállása, annál inkább igényelnek elhomályosítani ennek igazi jellegét.

Adolf Hitler Mein Kampf című náci bibliájában kiterlés nélkül írja: „A nemzetiszocialista állam nem ismer osztályokat, hanem politikai szempontból csak teljes és azonos jogú, de egyben azonos kötelességű polgárokat.”

Vajna Gábor, a Nyilaskeresztes Párt belügyminisztere, 1944. október 18-án kijelentette: „akik akár kommunisták, akár volt szociáldemokraták vagy más nemzetellenes pártok, mozgalmak kebelében idegen befolyás következtében elszakadtak a nemzetközösség gondolatától...tiszta fehér lappal jöhetnek hozzánk...”

Nos, ennek a különös „fajnak” akadt követője Orbán Viktor személyében.

A Fidesz-Polgári Szövetség elnöke november 19-én a Csepeli Munkásonthonban találkozott a „munkássággal”. Kíséretében volt Kontur Pál, a szövetség munkástagozatának vezetője, aki a rendszerváltás során ízeire szedett proletariátus díszpintye. A

terem zsúfolásig megtelt, a fénylő szemek jeleztek: a hallgatóság, mint itatós a tintát, úgy szívta magába a messiás profúciáit.

Orbán beszédében – többek között – nagy teret szentelt az osztályharc és nemzeti összefogás kérdésének. Nem törekedett arra, hogy e kettőt egyeztesse, inkább arra, hogy elfeledtesse az osztályharcot, helyette a nemzeti érzés kizárólagosságát domborítsa ki. Tudjuk, közelednek a választások, minél több szavazatot kell begyűjtenie. Ezért nemcsak a középíregeket, de a parasztságot és a proletariátust is maga mellé állítani törekszik. Nagy a tét: a hatalom kérdéséről van szó és ez megér egy misét. Ilyenkor nem szükséges tudományos alapon elemezni az osztályokat és a társadalmi munkamegosztásban közöttük kialakult kapcsolatokat. Ilyenkor vissza lehet élni a nemzeti érzelmelekkel. A győzelem után a munkás már ismét megvetett „panelproli” lesz, aki ismét elszენvedni az osztályharc minden nyűgét.

A munkásosztály természetes ellensége a tőkés, aki őt elnyomja, kizsákmányolja. Am van a proletariátusnak ennél is nagyobb ellensége: aki lebeszéli őt elemi jogáról, az osztályharcról. Orbán Viktor is el akarja hitetni a munkással, hogy össze kell fognia a tőkessel, mert ez nemzeti érdek. Hazánk akkor lesz erős, virágzó, ha nem osztják holmi mondvacsinált bolsevik lázító eszmék, ha lemond a pártoskodásról és behajítja fejét a szövetség igájába. A fideszes politikus akkor fogja diktatori hajlamait kiélni, ha mindenkit leserel, aki szembenáll a tőkés érdekekkel.

H. S.

Több mint ötszáz idős embert látnak el

A szegedi önkormányzathoz tartozó Humán szolgáltató Központ az időseknek tizenegy klubot, három családsegítő házat, öt gondozási központot, egy fogyatékos gyerekeket ellátó intézményt, hajléktalanellátó rendszert, gyermekjóléti szolgálatot, helyettes szülői szolgálatot, családok átmeneti otthonát működtet, felügyel. A hatalmas szegedi intézmény túlnyomó részt a nehéz élethelyzetben levő családokat segíti. A város egyik peremkerületén, Kiskundorozsmán tízezer élnek, s az ott lakók jelentős része idős ember, akik gondozásra szorulnak. Az egykori falu központjában található az egyik családsegítő ház, amelynek funkciójáról, működéséről, mindennapi tevékenységéről beszélgettünk Király Endréné vezetővel, aki másfél évtizedig Szegedről ingázott Dórcra, ahol védőnőként dolgozott, s kilenc éve a kiskundorozsmai intézményt irányítja.

– Mióta vannak az ötszobás házakban, s ki tartja fent?

– Azelőtt alsó tagozatos általános iskola működött itt, de kicsi volt a gyereklétszám, így a diákok az anyaiskolába kerültek. Kilenc évvel ezelőtt jött létre a családsegítő ház, de a régi épület tönkrement; 2003-ban költöztünk ide, s az önkormányzat a fenntartója.

– Mit jelent az, hogy családsegítő ház, vagyis mivel foglalkoznak?

– A kiskundorozsmai az egyedüli családsegítő ház, ahol az alapellátást, vagyis a szociális étkeztetést, a házi segítségnyújtást, a családsegítést, az idősek klubját biztosítani tudjuk. Százhusz embert részesítünk étkeztetésben. Ez azt jelenti, hogy jövedelmüktől függően térítési díjat fizetnek nálunk, s ezért ebédjegyet kapnak. Elmennek a dorozsmai Vadliba vendéglőbe, s az ételt hazaviszik. Rajtuk kívül hetvenhat embert lát el otthonában három házigondozónő, akiknek munkáját tiszteletdíjas gondozók segítik. Fürdetik a rázoroltakat, bevásárolnak nekik, a gyógyszeriket kiváltják, orvoshoz kísérik őket, lakásuk előtt havat lapátolnak, begyűjtanak kályháikba, vizszik az ebédet, mert nem bírnak elmenni a vendéglőbe, vagyis mindent megtesznek, amit már nem tudnak elvégezni.

A családsegítés egy komplex folyamat, amelybe beletartozik a munkanélküliek, vagyis az álláskeresőknél minél előbbi munkába állítása, tehát a munkahelykeresés, a segélyezés lebonyolítása, ingyenes jogi és pszichológiai tanácsadás. A tartós munkanélkülieknek tréningeket szervezünk, például virágkötészetet, tojásfestést, szabad interakciós te-

vékenységeket tartunk, s a résztvevők közösen kerítést festenek, ablakkeretet készítenek, aztán füvet nyírnak, horgásznak. Mindennek az a lényege, hogy akik történetesen tíz éve munkanélküliek, ne fásuljanak el, töltsék hasznosan idejüket és segítjük a közösségbe való beilleszkedésüket. A családsegítők közel száz családnak érdemben tudnak segítséget nyújtani azzal is, hogy a hátrányos helyzetben levő szülők gyerekeinek nyári programokat szerveznek. Általában 30-35 gyerek vesz részt ezeken a rendezvényeken, amelyeket a családsegítő ház udvarán tartunk. Ne cselengjenek nyáron a kicsik, itt nálunk hasznos kikapcsolódással tölthetik napjaikat teljesen ingyenesen. Gyöngyöt fűznek, agyagoznak, papírokat hajtogatnak, s elvisszük őket fürödni is.

– A gyerekeken kívül az idősek is találnak maguknak kikapcsolódási lehetőséget?

– A családsegítő házukban működő idősek klubjában naponta 31 ember étkezik. Meg-

rendelésre szállítják az ebédet, az alkalmazottak tállalnak, s a térítési díj a jövedelmüktől függ. Rajtuk kívül a klubnak mintegy nyolcvan tagja otthon ebédel, de eljön, s részt vesz a közösségi életben. Beszélgetnek, sakkoznak, kártyáznak, videofilmeket néznek vagy hallgatják a saját maguk által létrehozott énekkar előadását. Úgyhogy hasznosan el tudják tölteni az időt a klubban, ami reggel fél nyolctól délután négyig van nyitva. És más programjaink is vannak, sokféle elvisszük őket kirándulni. Létrehozunk női, férfi focicsapatot, s kihívjuk mérkőzésre a többi idősek klubjának tagjait. Focirajongóink hetven év körüliek, de sok negyvenes megirigyelné a fizikumukat. A labdakergetés után pedig jól esik a vacsora, amit a névnapok megünneplésekor kapnak. Egyébként a családsegítő házuk egyedülálló kezdemé-

nyezésként az idén tavasszal megrendezte az idősek olimpiáját, ami öt hétig tartott. Az eseményen 120 idős ember vett részt, labdajátékokon küzdöttek, és egy alkalommal az uszodában versenyeztek. Az olimpián mindenki, a legidősebb 78 éves bácsi is győzött, úgyhogy valamennyi csapat aranyérmert kapott.

– Milyen a kapcsolatuk a Kiskundorozsmán élő romákkal?

– A családsegítő házukhoz tartozik egy dorozsmai cigánytelep is, ahol nyolcvan ember él. Ruhaneművel, élelmiszerekkel, segélyekkel intézésével segítjük őket teljesen ingyenesen.

Elmosolyodtam, amikor rá néztem a kánkánzóók fotójára. Lehet könnyedén, jókedvűen múltatni az időt, s ha a közepen levő hölgy az idősek klubja közönsége előtt meghajolna, olvasni lehetne a mögötte levő feliratot: bölcsek klubja. (A családsegítő ház a Bölcs utcában található.) Így igaz, mert bölcsek ember, aki idős korában igénybe veszi a sokrétű támogatást, a számos segítséget, amelyben részesítik. Ha kell, elhossa a vendéglőből az ebédjét, ha nem tudja ezt megtenni, házhoz viszik neki, megfürdetik, takarítanak, el látják azzal, amire szükségé van. A ruganyosabbak pedig a klubban sakkoznak, kártyáznak és az olimpián vetélkednek. Jó érzéssel töltik mindennapjaikat, s jó érzéssel köszönik azoknak, akik számukra ezt lehetővé teszik.

Tarnai László

Egy kultuszminiszter kultusza

A rendszerváltó konzervatív jobboldal identitását, ideológiai politikai forrását a Horthy-rendszerben keresi. Ennek tudható be, hogy 1989–1990 óta sorra rehabilitálják a negyedszázados fasisztoid rezsim prominens képviselőit: Horthy Miklóst, Teleki Pált, Bethlen Istvánt, Gömbös Gyulát, Hóman Bálintot, Bárdossy Lászlót, Jány Gusztávot. Sorsát Klebelsberg Kunó sem kerülhette el. Szobrot kap, méltatást, iskolát. Sajnálatos, de még a jobbközép polgári tényezők közül is sokan belépnek a kórusba, hogy nagyobb hangerővel dicsérjék.

Vajon, milyen érdemeket szerzett Klebelsberg, hogy poraiból is feltámasztják a főnemesi férfit?

A Bethlen István vezette kormányban előbb belügyminisztere (1921), majd vallás-és közoktatásügyi minisztere (1922–1931) volt. Amikor elfoglalta hivatalát a keresztény-nemzeti kurzus, noha komoly gazdasági-politikai-ideológiai nehézségekkel küzdött, Bethlen jóvoltából megindult a lassú és ideglenes konszolidáció útján. Ebben a folyamatban Klebelsberg igen fontos szerepet játszott. A Szovjetunió közelségében, a Tanácsköztársaság megdöntése után a rendszer felett lebegett a „bolsevizmus” Damoklész kardja. A trianoni békediktátum következtében darabokra szakított ország rekonstrukciós szándéka miatt felerősödött az imperializmus és militáns nacionalizmus, irredentizmus, ugyanakkor a szentistváni kultusz feudális hagyományában, a Regnum Marianum érzelmi közegében fogant magyar keresztényi eszmeiség tételepedt a modernizálódó, polgárosodó törekvésekre. Ezt kiegészítette a nyílt és állami rangra emelt antiszemitizmus, mely a szociális feszültségek levezetését szolgálta. Segítette a Teleki-kormányt a zsidóságot diszkrimináló numerus clausus kidolgozásában, mint a Bethlen-kabinet belügyminisztere vezető szerepet játszott a kommunizisták üldözése 1921. III. tc. megalkotásában.

Életművének középpontjában nacionalizmussal átszőtt kultúrpolitikája állt. Sokan vitatják ma, hogy neonacionalista lett volna. Ezt a jelzőt nem ellenfelei vagy barátai, hanem önmaga akasztotta saját nyakába: „En a neonacionalizmus szóval egy átválto-

zási folyamatot akartam kifejezni.” Kétségtelen, az iskolaépítés terén komoly érdemeket szerzett, de nem szabad megfeledkezni arról, hogy nemvelési politikája mélyreható retrográd volt: sovinizta, irredenta, antikommunista, antiszemita és klerikális. A szomszéd népekkel szembeni uszításban kétségtelenül mértéktartóbb és intellektuálisabb maradt, mint utódja, Hóman Bálint: „szeretném a köztudatban bevinni, hogy a trianoni béke következtében lefegyverzett Magyarországon a kultúrtaúra voltaképpen honvédelmi tárca is ...olyan értelemben, hogy most elsősorban a szellem, a művelődés fegyvereivel kell védeni hazánkat...”

Kétségtelen, a tanyán élő gyermekeket ki akarta emelni az elmaradottság mélységeiből, de annyira nem, hogy korszerű, demokratikus választójogi reformmal szavazati jogot biztosítson számukra: „Nagy veszedelem az, hogy az általános, titkos választási jogot műveletlen, értelmetlen tömegeknek kell gyakorolniuk”.

Mai hívei igyekeznek félremagyarázni Klebelsberg Kunó ügynevezett szupremácia-elméletét is, jóllehet, e tekintetben kertelés nélkül foglalt állást: „...jogcímünket hazánk területi épségének helyreállítására is kiváltképpen arra alapítjuk, hogy mi nagyobb és értékeesebb kultúrát tudunk ezen a helyen kifejteni, mint azok a népek, amelyeket az Entente a mi rovásunkra területileg mesterségesen nagyobbá tett.”

E néhány szemelvényből világosan kirajzolódik, hogy a mai rendszerváltó elit miért emelte Klebelsberg Horthyék mellé, a turulmadaras magyarság identitását megtestesítő alakjává.

Hegedűs Sándor

MUNKÁSOK KÓRUSA

Ha egy szám után két meghatározás található, az első a vízszintes.

MEGHATÁROZÁSOK:

1. Esztendő. 2. József Attila fenti című verséből idézzük; az első sor – Dél-afrikai tartomány. 3. Hoci (két szó). 4. To be, or ... to be; lenni, vagy nem lenni. 5. A szén és a nitrogén vegyjele. 6. A ménesgazda íróját (István). 7. Rajong valakiért, valamiért. 8. Védi Napolit e ... mori; Nápolyt látni és meghalni. 9. Fizetőeszköz. 10. Svédország és Portugália gépkocsijele. 11. Szovjet-orosz író (Venyijamin Alekszandrovics, 1902–1989). 12. Magasabb szintűvé váló (víz). 13. Elhagyott, zord vidék. 14. Fa nagyságú liliomfajta. 15. Nagyobb díszkert. 16. Táplál. 17. Ritkásan hullat – Island; New York-i szigetecske. 18. Párizsi örutorony, később börtön. 19. Fémes elem. 20. Maró anyag. 21. ... podrida; spanyol nemzeti eledel – Országos Egészségbiztosítási Pénztár, rövid. 22. Muzsikát oktató intézmény, régiesen. 23. ... ekran; egykori szerb-hor-

vát tévéműsor. 24. Idegen tulajdont észrevétlenül birtokba vesz. – Az idézet második, befejező sora. 25. Mosó ... mosodája (Varga Katalin). 26. A pincébe. 27. Szitaszövet. 28. Klasszika-filológus (Károly, 1885–1963). 29. Izraeli politikus (Tomi). 30. Osztrák barokk szobrász (Georg Raphael). 31. Ilyen füles a nyúl! 32. Rangjelző elöttag. 33. ... Montand; francia színész, szanzonekés (1921–1991). 34. Pest megyei város. 35. Túl nagy mértékűnek tart. 36. Méhlikás. 37. Tagadószó. 38. Gotovac tréfacsinálója. 39. Hábortatni kezd! 40. Pára! 41. Hold-utazásra kifejlesztett amerikai űrhajórendszer. 42. ... Dinh; vietnami város. 43. Spielberg űrmanója. 44. A Sántángang rendezője (Béla). 45. Recept, rövid. 46. Régi francia aranyill. ezüstpénz. 47. Éppen olyan. 48. Kegye János hangszere. 49. A Rába közepe! 50. Arculcsapás. 51. Juhistálló. 52. Repülőgép üzemanyaga. 53. Shakespearének is volt a színháza. 54. Albán valuta. 55. ...-Dame; párizsi székesegyház. 56. Levon ...-Petroszjan; volt örmény elnök. 57. Kapásnövény ritkák. 58. Nem is lassú! 59. Ereik! 60. Alaptalanul vádol valakit valamivel. 61.

Vízsz. 19., latinul. 62. A szocializmus idején Kolozsvárt megjelent irodalmi hetilap. 63. Ha nélküle csinálunk valamit, mértéktelenül cselekszünk! 64. Betűfém. 65. Latin szerelemisten. 66. Ho Chi ...; a vietnami szocializmus atyja (1890–1969). 67. OTU. 68. Haza. 69. Telítetlen alifás szénhidrogén. 70. Palindrom férfinév. 71. ... Jat-szen; az 1911-es kínai polgári forradalom vezetője. – Farontó bogár. 72. A Korán nyelve. 73. ... Derek. 74. A régmúlta emlékeztető. 75. Teniszező (Melinda). – A klór vegyjele.

Horváth Imre

Az előző lapszámunkban megjelent rejtvény helyes megfejtése: *Ejh, dönts a tőkét ne siránkozz, ne szisszenj minden kis szilánkhöz.*

Nyertesek: Fejes Andrásné (Sopron), Miklós Antal (Komárom), Benkő Tiborné (Salgótarján).

E heti feladványunk helyes megfejtését 2005. december 19-éig lehet beküldeni a szerkesztőség címére (1082 Budapest, Baross u. 61.).

1	2	3	4	5	S	6	7	8	9	U	10	11	12	N
13						14					15			
16					17					18		19		
20				21					22		23			
24			25			26	27		28					
G		29				30	31	32						E
33	34				35		36				37	38		
39			40	41		42			43	44	45			
46		47		48	49				50		51	52		
T		53	54					55		56				O
57	58					59	60		61				62	
63					64		65	66				67		
68				69		70					71			
72				73		74					75			
T					R					A				!

Borsod: újult erővel a választásokra

A november 28-án Miskolcon tartott megyei elnökségi ülésen sokat tisztult a kép a Munkáspárt megyei helyzetéről. A mérleg tömören így húzható meg: Kozma Imréné megyei elnök lemondott, nehéz a helyzet, de van lehetőség a párt megerősítésére.

A találkozót a párt elnöke kezdeményezte azzal a céllal, hogy a párt országos vezetése, a megyei elnökség és a képviselőjelöltek közösen tekintsék át a helyzetet, s főként a választási feladatokat. A találkozó létrejött. Thürmer Gyula elnökkel együtt jelen voltak Karacs Lajosné és Vajda János alelnökök is. Már nem volt ott a korábbi KB-tag Kövér László és Molnár Miklós, akik november 19-én szerepet vállaltak a Fratanol-Vajnai-féle pártban.

A párt elnöke most is kifejtette: fontos, hogy Borsod nem állt az ellenzék oldalára. Azt kezdeményezte, koncentráljunk a választásra, tekintsük át, milyen politikai és erkölcsi segítség kell ahhoz, hogy a megye tizenhárom választókerületében legyen jelölt, s ne csak öt-hatban. Ek-

kor Kozma Imréné megyei elnök bejelentést tett, miszerint „felbontja” a Munkáspárttal kötött képviselőjelölti megállapodását. Írásos bejelentésében szó szerint a következő áll: „A Központi Bizottság november 12-én tartott ülésén bejelentették, hogy a párt nevének megváltoztatásához (Magyar Kommunista Munkáspárt) szükséges dokumentumokat benyújtják a Fővárosi Bírósághoz. Én ezzel sosem értettem egyet, bár bizakodtam az utolsó pillanattól, hogy legalább a 2006-os választásig ez nem történik meg.” Szóban még hozzátette – ő nem tud ilyen radikális párttal tartani.

Kozmáné higgadt, de kemény kritikát kapott a megyei ülés résztvevőitől. Felelős azért, hogy a megyei vezetése nem kezelte a problémákat, az

ellenzék súlyos károkat tudott okozni, a megyei szervezet meggyengült. Kozmáné lemondott a tisztségéről, s eltávozott.

A testület Budai Ferencet, az eddigi alelnököt bízta meg az ügyek intézésével. Szádvány Gyula (Encs), dr. Szentirmai Károly (Tiszaújváros), Török Sándor (Ózd), Németh Józsefné (Miskolc), Fülöp Istvánné (Miskolc) megerősítették képviselő-jelöltségüket. A megyei elnökség vállalta: mindent megtesz azért, hogy valamilyen helyen legyen jelölt, értik, hogy Borsod nélkül a Munkáspárt nem szerepelhet eredményesen a választáson. Sárospatakon, Kazincbarcikán is megerősítik a meglévő erőket azokkal, akik a többséggel kívánják tartani.

A borsodi helyzet nehéz, de ez a gyűlés is megmutatta: a megye kommunista erői kezdenek magukhoz térni, van lehetőség a párt megerősítésére.

– Tudósítónktól

Bashar al-Asszad elnök fogadta Thürmer Gyulát

Bashar al-Asszad, a Szíriai Arab Köztársaság elnöke kedden délelőtt fogadta Thürmer Gyulát, a Munkáspárt elnökét, aki a Baath Arab Szocialista Párt meghívására tartózkodik Damaszkuszban. A szír elnök kijelentette, hogy Szíria kölcsönösen előnyös együttműködésre törekszik az Európai Unió országaival, így

Magyarországgal is. Asszad elnök sok sikert kívánt a Munkáspárt választási szerepléséhez. Thürmer Gyula a Munkáspárt támogatásáról biztosította a közel-keleti béke megteremtésére irányuló erőfeszítéseket. Kijelentette, hogy a Munkáspárt szolidáris a szír néppel a jelenlegi amerikai politikai nyomás elhárításában.

Köszönetünket fejezzük ki minden kedves támogatónkak, akik „guruló forintjaikkal” hozzájárultak ahhoz, hogy 100 gyermeknek örömet szereztünk a télapói ünnepségeken!

Tóth Erzsébet

A Kecskeméti Önálló Szervezet köszönetét fejezi ki Hajdú Mihály szimpatizánsnak 5 000 forintos anyagi támogatásáért és marxista könyvek adományozásáért.

„AZ OLAJ ÉS POLITIKA ÖSSZEFÜGGÉSEI!”

Az erről szóló kétrészes publicisztikai elemzés olvasható B. Deák András politológus tollából az interneten, a www.szabad-riport.gportal.hu honlapon. Első rész: „Olap és politika”, Második rész: „Komprádorok Magyarországon”. www.szabad-riport.gportal.hu

Somogyiak!

Szabó Imre elvtárs, Somogy megye pártszervezője, várja mindazok jelentkezését, akik aktívan részt kívánnak venni a párt megyei újjászervezésében!
Címe: 7443 Somogyjád, Toldi utca 15.
Telefon: 06-30-594-1970.

Lapunkat rendszeresen szemlézi Magyarország legnagyobb médiafigyelője az

»OBSERVER«

BUDAPESTI MÉDIAFIGYELŐ KFT.
1084 Budapest, Auróra u. 11.
Tel.: 303-4738, Fax: 303-4744
E-mail: marketing@observer.hu
<http://www.observer.hu>

Emlékezzünk!

Mező Imre mártírhalála

Az ötvenes évek generációja jól ismerte Mező Imrét, később Budapest egy forgalmas útja jelezte: élt egyszer egy forradalmár, aki 51 esztendősen, 1956-ban, a Budapesti Pártbizottság védelmében esett el.

Nem volt igazi gyermekora. Alig volt kilenc éves, amikor már dolgoznia kellett. Mindent elvállalt, csakhogy segíthessen gondokkal küzdő szüleinek. Ám 1927-ben Belgiumba emigrált, mert hazája nem biztosította számára az élet elemi feltételeit. Antwerpenben magyar kommunisták között jutott el az osztálytudatosság fokára. Elkötelezettségét mártírságával pecsételte meg. Tevékenysége sokoldalú volt: mint a kommunista szekció vezetője fáradhatatlanul szervezett, agitált, nevelt, propagandamunkát végzett egy olyan országban, ahol a külföldiek számára mindez tiltott volt.

1936-ban kitört a spanyol polgárháború. Mező Imre is az antifasiszták segítségére sietett. A frontokon kétszer sebesült, s 1939-ben, amikor a túlerő legyőzte az ibériai demokráciát, Franciaországba menekült, ahol rövid ideig internálótáborba került. Innen felesége szabadította ki. Elvtársai megbízásából spanyol emigránsok között végzett politikai munkát. 1940-ben, midőn a németek már Franciaor-

szágot fenyegették, önként jelentkezett a hadseregbe. Szíriába irányították egységét, de onnan visszajött a náci által megszállt Párizsba, ahol bekapcsolódott a fegyveres ellenállásba.

Franciaország felszabadítása után Mező Imre visszatért a 15 éve nem látott Budapestre. Itt és ekkor különböző pártmunkákat végzett, különösen a nagyüzemek patronálását bízták rá. Az 1949–1953-as parlamenti ciklusban már országgyűlési képviselővé választották.

1950-ben a Budapesti Pártbizottság titkáraként nagy hatáskörrel és felelősséggel ellenőrizte, szervezte a főváros mozgalmi életét. Az úgynevezett „ötvenes években” több kérdésben szembekerült Rákosiék merev politikájával, amiért kisebb beosztásba került. Ugyanakkor nem fogadta el Nagy Imre pártegységet fenyegető megalkuvó magatartását sem. Nagy aggodalommal figyelte a válság felé mutató jeleket, hangot adott balsejtelmének, felszólt a Petőfi Körben is, ahol leplezte a rendszerre törő alattomos erőket.

1956. október 23-án bekövetkezett az, amitől hónapok óta tartott: kitört az ellenforradalom. A felkelés napjaiban gigászi munkát végzett, hogy felvilágosítsa a munkásságot, de mindinkább elszigetelt helyzetbe került. Fontos feladatának tartotta a Budapesti Pártbizottságnak mint a fővárosi munkásmozgalom központjának megerősítését. Igazi parancsnoknak bizonyult. Számítva az ellenforradalmárok támadására, igyekezett megerősíteni a ház védelmét. 43 rökatonával, 3 szakasz rendőrral és a Pártbizottság munkatársaival próbált helytállni a bosszúra éhes túlerővel szemben. Összehívta a védőket és feltárta előttük a helyzetet: „Lehet, hogy mindannyian itt fogunk elvérezni, de ezt a házat nem adjuk fel, mert ez a párt háza.” Amikor felismerte a helyzet kilátástalanságát, elrendelte a harc beszüntetését. Két társával, fehér zászlóval kilépett a Pártbizottság küszöbén, hogy tárgyalhasson a támadókkal, de a lesben álló ellenforradalmárok tüzet zúdítottak rájuk. Mező Imrét több lövés érte. Egy ismeretlen rokonszenvező a Péterffy Sándor utcai kórházba vitte, de már nem tudták rajta segíteni. Utolsó szavaiban a párt feltételeit kifejezte. 1956. november 1-jén meghalt.

Hegedűs

Száztizenöt éve született Ligeti Károly

Az 1917-es oroszországi forradalmak kitörésekor tömegesen jelentkeztek magyar hadifoglyok az ellenforradalommal szembeni harcra, akik közül sokan életüket áldozták a szovjet hatalomért. Közéjük tartozott az 1890. december 8-án, Kiskőrösön született Ligeti Károly is, akit a polgárháború idején fehérgárdista katonák végeztek ki.

A fiatalon elhunyt forradalmár kezdetben vasmunkásként, majd vállalati könyvelőként dolgozott az I. világháború előtt. Tagja volt az SZDP-nek, s mint haladó gondolkodású tisztviselő, cikkeket írt a Népszavába. A háború alatt több ízben is fogságba került: 1916-tól

a cári birodalomban raboskodott, ahol a hadifoglytáborban forradalmár lett. Belépett a bolsevik pártba is. A Kerenszky-kormány idején, 1917 augusztusában magyar fogolytársaival együtt csatlakozott a Vörös Gárdához, amelyből Leninék sikeres hatalomátvétele után in-

ternacionalista csapatot szervezett (Nemzetközi Vörös Gárda). Közben szerkesztette a Forradalom nevű magyar nyelvű újságot is. 1918-ban a szibériai Omszkban vette fel a küzdelmet Kolcsak tábornok csapataival és a kozák ellenforradalmárokkal: júniusban sebesült a fehérek fogságába jutott, akik egy év múlva harcostársaival együtt megölték.

Tiszteletére a győztes szovjet hatalom emléktáblát állított Omszk városában.

B. D. A.

Kitüntetések, papír- és fémpénzek, képeslapok, porcelánok adásvétele.
VERES ÉREMBOLT,
VII. ker. Izabella utca 37.
Tel.: 322-4799
H-P: 9-17 óráig.

1989-es Lada Samara eladó.
Érdeklődni:
06-30-368-8678.

Üdülőjog olcsón eladó!

450 000 forintért eladó Hajdúszoboszlón, négy-csillagos hotelben kétszemélyes luxusapartman üdülőjoga, amely minden év harmadik napján hetében egy hétre (7 éjszakára) vehető igénybe. Használati érvényessége 2032-ig szól. Hozzá tartozik a zárt parkoló, uszoda, szauna, termálvíz díjmentes használata. Örökölhető, ajándékozható, cserélhető időben, térben. Érdeklődni: 06(30)413-0897.

Hirdessen A Szabadság hetilapban!

Többszöri megjelentetésnél kedvezményt adunk.

Várjuk megrendeléseiket!

Részletes információ: Huszár Zsófia

Telefon: 313-5420

A Szabadság

A Munkáspárt központi politikai hetilapja
Felelős szerkesztő: Szabados Judit
Szerkesztőség: 1082 Budapest VIII., Baross utca 61.
Telefon: 313-5420 (közvetlen); 334-1509/22 m. Telefax: 313-5423
Lapterjesztés: Szigeti Endréné, tel.: 334-1509/23 m.
A Szabadság e-mail címe: mp400@axelero.hu;
internet cím: www.aszabadsag.hu
Kiadja: a Progressio Kft., a kiadásért felelős: Vajda János igazgató
ISSN 0865-5146
Hírlapárúsítás formájában terjeszti a Lapker Rt. Budapest és vidéken.
Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletága, 1008 Budapest, VIII. ker., Orczy tér 1.
Előfizethető valamennyi postán, a kézbesítőknél, e-mailen: hirlapelofizetes@posta.hu, faxon: (06-1) 303-3440.
További információ: 06 (80) 444-444.
Előfizetési díj: egy évre 5520 Ft, fél évre 2760 Ft, negyedévre 1380 Ft, egy hónapra 460 Ft.
Szedés, törlesztés: Progressio Kft.
Nyomtatás: Apolló Kft. 1165 Budapest, Zsemlekes út 25.
Felelős vezető: Mózes Ferenc ügyvezető igazgató.

A Munkáspárt internetcíme: <http://www.munkaspart.hu>

MEGRENDELŐ

Kérem küldjenek az alábbi címre
1 példány A Szabadság bemutatósámat!*

Megrendelem A Szabadság példányát**

- havi előfizetéssel (460 Ft/hó)
- negyedévi előfizetéssel (1380 Ft/negyedév)
- féléves előfizetéssel (2760 Ft/félév)
- éves előfizetéssel (5520 Ft/év)

Név:

Cím:

* A bemutatósám megküldését a Progressio Kiadótól kérje (1082 Budapest, Baross u. 61.)!

** Az előfizetéses megrendelést a hírlapkézbesítőnél, a Magyar Posta hírlap-ügyfélszolgálati irodáin, vidéken a postahivatalokban lehet leadni. Kettő vagy több példány azonos címre történő postázását a Progressio Kiadó is vállalja.